وەقایعی کوردستان

ڕۆژنامەی ڕەسمیی هەرێمی کوردستانە - وەزارەتی داد دەری دەکات

ژمارە (٣١٣) ساڵی بیست وسێ ١٤ کانونی یەکەم ٢٠٢٢زایینی ٢٣ سەرماوەز ٢٧٢٢ کوردی ١ جمادي الثاني ١٤٤٥ کۆچی

ڕێنمایی ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی لا ١
تایبەت بە مۆڵەتی کردنەوەی پەیمانگای ڕاهێنان و شیاندنی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشک
ڕێنمایی ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی تەندروستی ٥
ڕێنمایی کارکردنی کارمەندانی تەندروستی بیانی لە کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان-عێراق
ڕێنمایی ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ٦
ڕێنمایی هەمواری شەشەمی ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢٢
ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی ٨
بەرەنگاربونەوەی دیاردەی سیحر و جادوو و هەر کارێکی هاوشێوە کە پێچەوانەی بنەما ئایینی یەکانە
ڕێنمایی ژمارە(١٢)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی دارایی و ئابووری ٩
تایبەت بە ڕاگرتنی خەرجیەکان
پەیڕەوی ناوخۆی سەندیکای ژمێریاران و ووردبینان هەرێمی کوردستان - عێراق ١١
بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ٢١
ڕاستکردنەوەی وشەی (الميدالية) بۆ (الأنواط) لە یاسای ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٢١
بریاری ساڵی ٢٠٢٢ ئەنجومەنی دادوەری ٢١
بەیانی ژمارە (١٨ - ١٩)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی داد ٢٢
بەیانی ژمارە (١٩ - ٢٠ - ٢١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی ناوخۆ ٢٢
بەیانی ژمارە (١٩ - ٢٠ - ٢١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی ٢٤
بەیانی ژمارە (١٤ - ١٥ - ١٦)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی کشتوکاڵ وسەرچاوەکانی ئاو ٢٥
بەیانی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار ٢٥
بەیانی ژمارە (٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی تەندروستی ٢٦

Address: Franswa Metran Cross
www.gov.krd/moj , www.yasaii.info

ناونیشان: هەولێر - بوارێیانی فرەنسوا مێتران - باڵەخانەی وەزارەتی داد
تەلەفون: ٠٦٦٣٢٩٥٥٠٨ - ٠٦٦٣٢٩٥٥٠٧ - ٠٦٦٣٢٩٥٥١٤

وقائع كوردستان

الجريدة الرسمية لأقليم كوردستان - تصدر من قبل وزارة العدل

العدد (٣١٣) السنة ثلاثة وعشرون ١٤ كانوني الاول ٢٠٢٣ م. ٢٣ سەرماوەز ٢٧٢٣ ک. ١ جمادي الثاني ١٤٤٥ هـ

النظام الداخلي نقابة المحاسبين والمدققين اقليم كوردستان - العراق	٢٨
بيان رقم (١) لسنة ٢٠٢٢ رئاسة إقليم كوردستان	٣٦
تصحيح كلمة (الميدالية) إلى (الأنواط) في القانون رقم (١٢) لسنة ٢٠٢١	
فهرست المواضيع باللغة الكوردية فقط	**ص**
تعليمات رقم (٩) لسنة ٢٠٢٣ وزارة العمل والشؤون الاجتماعية	١
تعليمات رقم (٧) لسنة ٢٠٢٣ وزارة الصحة	٥
تعليمات رقم (١٢) لسنة ٢٠٢٣ وزارة التعليم العالي والبحث العلمي	٦
تعليمات رقم (١) لسنة ٢٠٢٣ وزارة الاوقاف والشؤون الدينية	٨
تعليمات رقم (١٢) لسنة ٢٠٢٣ وزارة المالية والاقتصاد	٩
بيان لسنة ٢٠٢٣ رئاسة مجلس الوزراء	٢١
قرار لسنة ٢٠٢٣ مجلس القضاء	٢١
بيان رقم (١٨ — ١٩) لسنة ٢٠٢٣ وزارة العدل	٢٢
بيان رقم (١٩ - ٢٠ - ٢١) لسنة ٢٠٢٣ وزارة الداخلية	٢٣
بيان رقم (١٩ — ٢٠ — ٢١) لسنة ٢٠٢٣ وزارة العمل والشؤون الاجتماعية	٢٤
بيان رقم (١٤ — ١٥ - ١٦) لسنة ٢٠٢٣ وزارة الزراعة والموارد المائية	٢٥
بيان لسنة ٢٠٢٣ وزارة البلديات والسياحة	٢٥
بيان رقم (٦٢-٦١-٦٠-٥٩-٥٨-٥٧-٥٦-٥٥-٥٤-٥٣-٥٢-٥١-٥٠-٤٩-٤٨) لسنة ٢٠٢٣ وزارة الصحة	٢٦

No. 313 Date: December 14 , 2023 - Vol.: 23

The Weekly Formal Newspaper of Kurdistan Region , Published by Ministry of Justice

العنوان - أربيل - تقاطع فرانسوا ميتران - بناية وزارة العدل
الهاتف: ٠٦٦٢٢٤٥٥٠٨ - ٠٦٦٢٢٤٥٥٠٧ - ٠٦٦٢٢٤٥٠١٤

Address: Franswa Metran Cross
www.gov.krd/moj , www.yasaii.info

بلیفتنی شەعبان - مەنیجر
٠٧٥٠٤٤٨٩٦٢٣

وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: ٨٥٦٦ لە ٢٠٢٣/١١/٩

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی کەپێمان دراوە لە بڕگەی دووەمی ماددەی (١٠٥) لە یاسای چاودێری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢٦)ی ساڵی ١٩٨٠، ئەم ڕێنماییەمان دەرکرد:

ڕێنمایی ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٢٣

تایبەت بە موڵەتی کردنەوەی پەیمانگای ڕاهێنان و شیاندنی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشک

ماددەی (١):

مەبەست لەم زاراوە ودەستەواژانەوەی خوارەوە واتاکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم ڕێنماییە :

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان - عێراق.

دووەم: وەزارەت: وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی هەرێم .

سێیەم: وەزیر : وەزیری کارو کاروباری کۆمەڵایەتی هەرێم .

چوارەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی: بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاودێری وگەشەپێدانی کۆمەڵایەتی لە پارێزگاکانی هەرێم و ئیدارەی گەرمیان.

پێنجەم: بەڕێوەبەرایەتی:بەڕێوەبەرایەتیەکانی چاودێری کەمئەندامان لە پارێزگاکانی هەرێم وئیدارەی گەرمیان و بەڕێوەبەرایەتیەکانی چاودێری وگەشەپێدانی کۆمەڵایەتی لە ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێم (سۆران ، ڕاپەرین ، زاخۆ) .

شەشەم: پەیمانگای تایبەت : پەیمانگایەکی ڕاهێنان وشیاندنی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشکە کە لەلایەن کەرتی گشتی وتایبەت وخێرخوازیەوە دادەمەزرێت و بەڕێوەدەبرێت.

حەوتەم: ڕاهێنان وشیاندن: کۆمەڵێك لە بەرنامەی ئامادەکراوە بە مەبەستی باشترکردنی کارایی کەمئەندام وە سنووردارکردنی پەککەوتەیی ئەو کەسانەی بە کێشەی تەندروستی گرفتاردەبن لە کاتی هەڵس وکەوتیان لەگەڵ ژینگەکەیاندا .

ماددەی (٢): ئامانج

دابینکردنی خزمەتگوزاری جۆراوجۆری کاتی وبەردەوام بۆ شیاندنەوەی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشك بە مەبەستی تێکەڵکردنیان بە ژیانی ئاسایی کۆمەڵگا .

ماددەی (٣): وەزارەت هەڵدەستێت بە :

یەکەم : کردنەوەی و بەڕێوەبردنی پەیمانگاکانی ڕاهێنان وشیاندنی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشك لەسەر ئاستی هەرێم .

دووەم: پێدانی مۆڵەت بە کەسانی ئاسایی و مەعنەوی بۆ کردنەوەی پەیمانگای ڕاهێنان وشیاندنی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشك .

ماددەی (٤):

یەکەم: وەزیر یان ئەو کەســـەی دەســـەڵاتی لە لایەن وەزیرەوە پێ دەدرێت، دەســـەڵاتی پێدانی مۆڵەت کردنەوەی پەیمانگای تایبەت و سەندنەوەی هەیە .

دووەم: ماوەی مۆڵەت (١) یەك ساڵە و لەسەر داوای خاوەنەکەی نوێ دەکرێتەوە وە پێویستە بەلایەنی کەم پێش مانگێك لەسەر بەسەرچوونی مۆڵەتەکەی داواکەی پێشکەش بکات .

سێیەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی لیژنەیەکی هونەری لەبوارەکانی کۆمەڵایەتی وتەندروستی وپەروەردەیی لە بەڕێوەبەرایەتی چـاودێری کەمئەنـدامـان پێکـدەهێنێـت و لە بەڕێوەبەرایەتیەکـانی چـاودێری وگەشەپێدانی کۆمەڵایەتی هەمان لیژنە پێکدەهێنرێت ئەرکی:

١- دیراســـەکردنی داواکـاری وەرگرتنی مۆڵـەتی کردنـەوەو نوێکردنەوەی پەیمـانگـای تـایبەت و بوونی مەرجەکانی هاتوو لەم ڕێنماییە .

٢- بەدواداچوون و چـاودێری کردنی پەیمـانگـاکـانی تـایبەت وهەڵســـەنگـانـدنی ڕێرەوەی کـارەکـانیـان وبەرزکردنەوەی ڕاسپاردەی پێویست دەربارەیاندا .

چوارەم: پێشکەشکردنی ڕاپۆرت و بەرزکردنەوەی بۆ وەزارەت بەمەبەستی ڕەزامەندی.

ماددەی (٥): مەرجەکانی پێدانی مولەت :

یەکەم: تایبەت بە داواکار:

١- داواکار هەڵگری بڕوانامەی زانکۆیی بێت لە یەکێك لە پسپۆریەکانی مرۆیی وشارەزایی هەبێت لە بواری کەمئەندام وخاوەن پێداویســـتی تایبەت یان پابەند بوون بە دامەزراندنی بەڕێوەبەرێکی پســـپۆر لەم بوارەدا .

٢- دانیشتوو یان نیشتەجێی هەرێم بێت .

٣- ناسراو بە ڕابردووی پاك وخورەوشتی باش .

٤- دید و بەرنامەی کاری پەیمانگا پێشکەش بکات .

٥- پلانی ڕاهێنان وشیاندنی تایبەت بە پەیمانگاکە پێشکەش بکات .

٦- هەر مەرجێك کە بەڕێوەبەرایەتی گشتی وەیان بەڕێوەبەرایەتی بە پێویستی بزانێت .

دووەم: تایبەت بە باڵەخانەی پەیمانگای تایبەت :

١- شـــوێنی جوگرافی گونجـاو بێـت بە هەمـاهەنگی لەگەڵ وەزارەت لە نـاوچەیەك کە پێویســـتی بە خزمەتگوزاری شیاندنی کەمئەندام وخاوەن پێداویستی تایبەتی هەبێت .

٢- بـاڵەخـانەکە ســـەربەخۆ بێـت وهـاوبەش نەبێـت لە ڕێرەو وخزمەتگوزاریەکـانی بـاڵەخـانەیەکی تر و ڕووبەرەکەی لە (٤٠٠م٢) کەمتر نەبێت و تەنها نهۆمی خوارەوە تایبەت بکرێت بۆ ڕاهێنان و شـیاندنەوەی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشك .

٣- یاریگا وباخچەی گونجاوی هەبێت .

٤- دیوار و ڕێرەوەکانی چوونە ژوورەوە وهاتنە دەرەوە گونجاو بێت ئاســـتەنگ بۆ جووڵەی کەم ئەندام دروست نەکات .

٥- لە کاتی بوونی پۆل رووبەرەکەی لە (٤×٥)م٢ کەمتر نەبێت .
٦- بوونی هۆڵی چالاکی وەرزشی کە رووبەرەکەی لە (٤×١٠)م٢ کەمتر نەبێت .
٧- پرسگە دەبێت لە دەرەوەی دەرگای سەرەکی باڵاخانەکە بێت .
٨- هەبوونی سیستەمی کامێرای چاودێریکردنی لە گشت بەشەکانی پەیمانگا .
٩- بوونی هەردوو جۆری ئاودەستی رۆژهەڵاتی ورۆژئاوایی تیایدا.
١٠- بوونی مەرجەکانی تەندروستی و دروستی لە باڵەخانەکە لەوانەش سیستەمی ساردی وگەرمی وهەواگۆرکێ و رووناکی .
١١- دابینکردنی سیستەمی ئاگرکوژێنەوە کە سەرجەم رووبەری باڵەخانەکەی بگرێتە خۆی .
١٢- بوونی دەروازەی فریاکەوتن .

ماددەی (٦):ئەم برە پارانەی خوارەوە وەردەگیرێت لەبەرامبەر :

یەکەم: بڕی (٢٠٠٠٠٠٠) دوو ملیۆن دینار بۆ پێدانی مۆڵەت .

دووەم: بڕی (١٠٠٠٠٠٠) یەك ملیۆن دینار بۆ نوێکردنەوەی مۆڵەت.

ماددەی (٧):

کرێی وەرگرتن وپێشکەشکردنی خزمەتگوزاریەکان لە پەیمانگای تایبەت لەلایەن خاوەنەکەی پێشکەش دەکرێت و بە راسپاردەی لیژنەی هونەری دیاری دەکرێت بە رەزامەندی دەسەڵاتدەری مۆلەتدان ، لەسەر بنەمای جۆری باڵەخانەو ستاف وسەرجەم ئەو خزمەتگوزاریانەی پێشکەش بە کەمئەندامەکە دەکرێت بەمەرجێك بارگرانیەکی زۆر نەکەوێتە سەر شانی خانەوادەکەی .

ماددەی (٨):

بەرێوەبەری گشتی و بەرێوەبەرایەتیەکان لە رێگای لیژنەی هونەری ، ساڵانە بەهەماهەنگی لەگەڵ پەیمانگا تایبەتەکان بەکرێی وەرگرتن دادەچنەوە بە رەچاوکردنی باری ئابووری و خزمەتگوزاری پێشکەشکراو .

ماددەی (٩):

وەرگرتنی کەمئەندامی ئیفلیجی مێشك بەبێ رەچاوکردنی تەمەن ورەگەز دەبێت و دواتر پۆلین دەکرێن بەپێی جۆری خزمەتگوزاری وتەمەن ورەگەز.

ماددەی (١٠): ستاف ومەرجەکانی :

یەکەم: بەرێوەبەری پەیمانگا پێویستە هەڵگری بڕوانامەی زانکۆیی تایبەتمەند بێت و شارەزابێت لەم بوارە.

دووەم: کارمەندی پەیمانگای تایبەت بەپێی پێویستی کەیس و خزمەتگوزاریەکان دیاری دەکرێت بە مەرجی بوونی پسپۆری کۆمەڵایەتی و دەروونی وپزیشك ومامۆستا ودایەن وچاودێرو خزمەتگوزاری تری پێویست.

سێیەم: بەرێوەبەری پەیمانگای تایبەت یاریدەرێکی دەبێت بە هەمان مەرجی بەرێوەبەر وەیان هەڵگری بڕوانامەی کەمتر نەبێت لە دبلۆم ، شارەزایی وئەزموونی لەم بوارە لە (١٠) دە ساڵ کەمتر نەبێت ، بەشێك لەکارەکانی بەرێوەبەر لەئەستۆ دەگرێت و لەکاتی ئامادەنەبوونی بەرێوەبەر شوێنی دەگرێتەوە .

ماددەی (١١):

دەوامی پەیمانگای تایبەت لەلایەن خودی پەیمانگاکە دیاری دەکرێت بە هەماهەنگی لەگەڵ بەرێوەبەرایەتی گشتی و بەرێوەبەرایەتیەکان بە مەرجێك نابێت بۆ پەیمانگا کاتییەکان لە دەوامی فەرمی کەمتر بێت .

ماددەی (١٢):

سەرجەم کارمەندانی پەیمانگای تایبەت لە بەرێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی ، دەستەبەرییان بۆ دەکرێت .

ماددەی (١٣): سزای سەرپێچییەکان :

یەکەم: سەرپێچی کردنی حوکمەکانی هاتوو لەم رێنماییە ویاسا ورێنماییەکانی پەیوەندیدار لەلایەن پەیمانگای تایبەتی مۆڵەتدراو ، ئاگاداردەکرێت بە لادانی سەرپێچییەکانی لە ماوەی (٧) رۆژدا .

دووەم: لەکاتی بەردەوام بوونی سەرپێچی لەدوای ماوەی دیاری کراو لە بڕگەی یەکەمی ئەم ماددەیە ، سزای هۆشداری ئاراستە دەکرێت کە لە ماوەی (١٥) رۆژدا سەرپێچیەکانی لابدات .

سێیەم: بە تێپەربوونی ماوەی دیاری کراو لە بڕگەی دووەمی ئەم ماددەیە وبەردەوام بوونی لە سەرپێچیەکانی ، وەیان ئەنجام دانی سێ جار سەرپێچی دوای ئاگادارکردنەوە وە تێپەربوونی ماوەکەی ، وە بەپێی راپۆرتی لیژنەی هونەری ، مۆڵەتەکەی لێ دەسێندرێتەوە.

چوارەم: خاوەن پەیمانگای تایبەتی مۆڵەت لێسەندراو ، بۆی نیە داوای مۆڵەتی نوێ بکات تەنها بە تێپەربوونی دوو ساڵ بە سەر ماوەی مۆڵەت لێسەندنەکەی.

ماددەی (١٤):

خاوەن پەیمانگای تایبەت بۆی هەیە تانە لە بڕیاری لێسەندنەوەی مۆلەتەکەی بدات لە ماوەی یاساییدا ، وە لەکاتی رەتکردنەوەی ، بۆی هەیە تانە لە بڕیارەکە بدات لەبەردەم دادگای تایبەتمەند.

ماددەی (١٥):

وەزارەتی تەندروستی بۆی هەیە لە رێگای لیژنەکانی تەندروستی،پشکنین وچاودێری لایەنی تەندروستی پەیمانگاکانی تایبەت بکات .

ماددەی (١٦):

رێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٢٣ تایبەت بەمۆڵەتی کردنەوەی سەنتەری راهێنان وشیاندنی کەمئەندام وخاوەن پێداویستی تایبەت ، هەڵدەوەشێتەوە .

ماددەی (١٧):

ئەم رێنماییە جێبەجێ دەکرێت لەرێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) .

کوێستان محمد عبدالله
وەزیری کارو کاروباری کۆمەلایەتی

وەزارەتی تەندروستی

ژمارە: ٢٣٤٩٤ لە ٢٠٢٣/١١/٧

پاڵپشت بە ماددەی(حەوتەم)لەیاسای وەزارەتی تەندروستی هەرێمی کوردستان-عێراق ژمارەی (١٥)ی ساڵی ٢٠٠٧ بڕیارماندا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییەی خوارەوە :

ڕێنمایی ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢٣

ڕێنمایی کارکردنی کارمەندانی تەندروستی بیانی لە کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان-عێراق

ماددەی (١) پێناسەکان :

١- هەرێم : هەرێمی کوردستان – عێراق

٢- وەزارەت : وەزارەتی تەندروستی هەرێمی کوردستان

٣- بەڕێوەبەرایەتی : بەڕێوەبەرایەتی گشتی پلاندانان

ماددەی (٢):

١- پێویستە بۆ کارکردنی کارمەندانی بیانی لە دامودەزگا تەندروستیەکانی کەرتی تایبەت یەکسانکردنی بڕوانامەیان بۆ کرابێت لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا وتوێژینەوەی زانستی .

٢- ئەو بڕوانامانەی کە لەسەر بنەمای خول وەرگیراون کاریان پێ ناکرێت .

٣- دەبێت بەلایەنی کەم پێنج ساڵ خزمەتی لە ووڵاتی خۆی ولەبواری کاری خۆی هەبێت بۆ گشت پسپۆرییەکان و پلە زانستیەکان .

٤- پێویستە لەکاتی وەرگرتنی (ڤیزە) بۆ کارمەندانی تەندروستی بیانی ڕەزامەندی وەزارەتی تەندروستی وەربگێریت .

٥- مۆڵەتی نیشتەجێ بوونی وەزارەتی ناوخۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان دەبێتە مەرج بۆ کارکردنی کارمەندانی بیانی .

٦- هەر کارمەندێکی تەندروستی بیانی کە داواکاری مۆڵەت پێشکەش دەکات پێویستە ئەم کارمەندە لەلایەن لیژنەیەکی زانستی وەزارەت هەڵسەنگاندنی بۆ بکرێت و بڕیار لەسەر پێدانی مۆڵەتەکەی بدات .

ماددەی (٣):

کار بە هیچ ڕێنماییەک ناکرێت کە لەگەڵ ئەحکامەکانی ئەم ڕێنماییە ناکۆک بێت

ماددەی (٤):

ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

د.سامان حسین بەرزنجی
وەزیری تەندروستی

وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی

ژمارە: ٢١٨٤٨ لە ٢٠٢٣/١١/١

پاڵپشـــت بە ماددەی (پەنجایەم) لە یاســـای وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانســـتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١٠)ی ساڵی ٢٠٠٨ی هەموارکراو و پاڵپشت بە کۆنووسی کۆبوونەوەی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٣ی ئەنجومەنی وەزارەت و نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (٧٠٩١) لە ٢٠٢٣/٦/٧ و ڕا دەربرینی ئەنجومەنی شووڕای هەرێم بە نووسراویان ژمارە (٢٠٢٣/١٢) لە ٢٠٢٣/٨/٦ ، بڕیاردرا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییە :

ڕێنمایی ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٢٣

ڕێنمایی هەمواری شەشەمی ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢٢ی خوێندنی باڵا / دیپلۆمی باڵاو ماستەر و دکتۆرا لە زانکۆ حکومییەکانی هەرێمی کوردستان.

ماددەی (١):

هەموارکردنەوەی(ماددەی شـەشـەم:حوکمە گشـتیەکان/خاڵی٢٠) لەڕێنمایی ژمارە (٣)ی سـاڵی ٢٠٢٣خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵا و ماسـتەرو دکتۆرا لە زانکۆ حکومیەکان هەرێمی کوردسـتان ، بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- هەڵگرانی(بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی ئەکادیمی) کە لە لایەن زانکۆحکومییەکانی هەرێمی کوردستان پێش ساڵی خوێندنی (٢٠٢٣-٢٠٢٤) بڕوانامەیان پێ بەخشراوە و هاوتای بڕوانامەی ماستەرن ، دەتوانن داواکاری بۆ خوێندنی دکتۆرا پێشکەش بکەن لە زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان.

٢- هەڵگرانی(بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای دووساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی) کە لە لایەن زانکۆحکومییەکانی هەرێمی کوردستان و داموو دەزگاکانی دەرەوەی زانکۆکان بڕوانامەیان پێ بەخشراوە ، ناتوانن داواکاری بۆ خوێندنی دکتۆرا پێشکەش بکەن

٣- بۆ مەبەستی جێبەجێکردنی خاڵی (١) و (٢)ی سەرەوە ، پێویستە لیژنەیەکی پسپۆری تایبەت لەسەر ئاستی بەشی زانستی پەیوەندار بە خوێندنی خوازیاران لە کۆلێژی پزیشکی لە زانکۆ حکومیەکانی کوردستان پێکبهێندرێت بە شێوەیەک کە پێویستە سەرۆک و ئەندامانی لیژنەکە هەڵگری نازناوی زانستی (پرۆفیسۆر و پرۆفیسۆری یاریدەدەر) بن کە پسپۆریان لە بەشی زانستی خوازیاران بێت و لە کاتی نەبوونی ستاف بۆ لیژنەکە ، دەکرێت سوود لە مامۆستایانی زانکۆکانی کوردستان وەربگیرێت کە ئەرکی لیژنەکە بریتی دەبێت لە بڕیاردان لەسەر جۆری بڕوانامەی خوازیاران کە ئەکادیمین یاخود پیشەیین لەسەر بنەمای ناوەڕۆکی خوێندن و بڕوانامەی خوازیاران ، دواتر ئەگەر دەرکەوت بڕوانامەکە ئەکادیمیە ئەوا ناوبراون مافیان هەیە پێشکەشی خوێندنی دکتۆرا بکەن

ماددەی (٢):

کار بە هیچ ڕێنمایی و بڕیارێکی پێشـــووتر لە بارەی خوێندنی باڵا ناکرێت کە پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم ڕێنماییە بێت ئەو قوتابی /خوێندکارانەی کە پێشـووتر وەرگیراون و لە کاتی ئێستادا بەردەوامن لە خوێندن ، ئەوا ڕێنماییەکانی پێشوویان لەسەر جێبەجێ دەکرێت .

ماددەی (٣):

ئەم ڕێنماییە لە ڕێکەوتی دەرچونیەوە کاری پێدەکرێت و بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٣-٢٠٢٤) دەچێتە بواری جێبەجێکردنەوە و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچوون

لە پێناو ڕەخســـاندنی دەرفەتی درێژەدان بە خوێـندنی بـاڵا / دکتۆرا لە زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان بۆ پێشکەشکارانی خاوەن هەڵگری بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی ئەکادیمی کە لە لایەن زانکۆ حکومییەکانی هەرێمی کوردســـتان پێش ســـاڵی خوێندنی (٢٠٢٣- ٢٠٢٤) بڕوانامەیان پێ بەخشـراوە ، وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانسـتی هەرێمی کوردسـتان ئەم ڕێنماییەی دەرچوواند

د.ئارام محمد قادر
وەزیری خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی

وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی

ژمارە: ٥٣٣٢ لە ٢٠٢٣/١١/٢٧

ئاماژە بە بڕگەی پێنجەم لە ماددەی دووەمی و ماددەی حەوتەم لە یاسای وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی ژمارە (١١) بۆ سالی ٢٠٠٧ و لە پێناو بەرژەوەندی گشتی بڕیارماندا بە دەرچوواندنی ئەم ڕێنماییە:

ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٣

بەرەنگاربونەوەی دیاردەی سیحر و جادوو و هەر کارێکی هاوشێوە کە پێچەوانەی بنەما ئایینی یەکانە

ماددەی (١):

ئەنجامدانی ئەو کارانەی کە لە بڕگەکانی خوارەوە دانراوە یان کارە هاوشێوەکانی قەدەغەیە و دەبێتە ڕێگایەك بۆ ئەنجام دانی سیحر و جادوو:

١- بەکارهێنانی ڕێگاکانی فێڵ کردن و هەڵگرتنی نازناوی ساختە و نادروست وەك دەستەواژەی (شێخ و مەلا و قەشە و بانگخواز و پزیشکی ئایینی و هاوشێوەکانی) بە بەکارهێنانی پەرتووکە پیرۆزەکانی خودا بەمەبەستی بەدەستهێنانی پارە و سوودمەندبوون پێ یان.

٢- دروست کردنی نوشتەو جادوکردن و دەرکردنی جنۆکە .

٣- فرۆشتنی گیا دەرمان وخوراك وخواردنەوە وەك (ئاو و گوڵاو هەنگوین و ڕەشکە و پێداویستی تر) بە ناوی چارەسەری پزیشکی ئایینی.

ماددەی (٢):

أ- پێویستە فەرمانبەرانی سەر بە میلاکی وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی و خۆبەخشەکان پابەندی ئەو ڕێنماییە بن بە پێچەوانەوە بەرپرسیار دەبن و ڕێکاری کارگێری و سزاییان بەرامبەر ئەنجام دەدرێت.

ب- دامودەزگاکانی وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی کاربکەن لەسەر نەهێشتنی کارەکانی هاتوو لەم ڕێنماییە و بە تایبەت ئەنجامدانی لە ناو دەزگاکانی سەر بە وەزارەت بە پێچەوانەوە ڕێکارەکانی کارگێری و سزایی بەرامبەر هەرکەسێك ئەنجام دەدرێت کە ئەم دامودەزگایانە بەکاربهێنێت.

ماددەی (٣):

هەموو ڕێکخراوەکانی ناحکومی ئایینی مۆڵەت پێدراو پێویستە پابەندی ئەم ڕێنماییە بن بە پێچەوانەوە وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی بە هەماهەنگی لەگەڵ فەرمانگەی ڕێکخراوە ناحکومییەکان ڕەوان کاری پێویست دەگرنە بەر بەرامبەریان.

ماددەی (٤):

هەموو دەزگاکانی سەر بە وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی پابەندن بەجێبەجێ کردنی ئەو ڕێنماییە و جولانەوەی داوا و ئەنجامدانی ڕێککاری یاسایی پێویست لە کاتی ڕوودانی ئەو کارانە بە پێچەوانەوە لێپرسراو دەبن.

ماددەی (٥): ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

د. پشتیوان صادق عبدالله

وەزیری ئەوقاف و کاروباری ئایینی

وەزارەتی دارایی وئابووری
ژمارە: ١٤٥٤١ لە ٢٠٢٣/١٢/٦

ڕێنمایی ژمارە(١٣)ی ساڵی ٢٠٢٣
تایبەت بە ڕاگرتنی خەرجیەکان

بەهۆی نزیك بوونەوەی كۆتایی ٢٠٢٣ و بە مەبەستی دیاری کردنی هەلی گونجاو بۆ یەکە ژمێریارییەکانی بەستراو و نەبەستراو بە وەزارەتەکان ، بە مەبەستی پاکتاو کردنی ژمێریارییەکان و گەیاندنیان بۆ وەزارەتمان لە کاتی دیاری کراو بریاردرا بە :-

١- ڕاگرتنی سیستەمی ئەلیکترۆنی بەڕێوەبردنی دارایی کوردستان (KFmS) لە ڕێکەوتی ٢٠٢٣/١٢/٥ تاکو کردنەوەی خەرجی لە ساڵی دارایی ٢٠٢٤.
٢- ڕاگرتنی گشت خەرجییەك لە ڕێکەوتی ٢٠٢٣/١٢/١٠ بۆ ساڵی دارایی٢٠٢٣ بەمەبەستی یەکلاکردنەوەی ژمێرەکان جگە لە خەرجییەکان (مووچە وپێشینەی خەرج کراوی مانگانە و کرێ یەکانی مانگانە و خاوێن کردنەوە و خواردن).
٣- ڕاگرتنی زیادکردنی پێشینەی بەردەوامی مانگانە
٤- ئەم ڕاگرتنە تەموویل کردنی تایبەت بە پرۆژەکانی وەبەرهێنان و پەرەپێدانی پارێزگاکان ناگرێتەوە
٥- لە ڕێکەوتی دەرچوونی ئەم ڕێنماییە هیچ داواکارییەکی خەرج ئاراستەی وەزارەتمان نەکرێت .
٦- ئەو نووسراوانەی کە ڕەزامەندی خەرجی وەزارەتمان هەیە لە بەرێوەبەرایەتی گشتی ژمێرکاری بەڕێوەبەرایەتی خەرجییەکان کە ئاراستەی گەنجینەکان دەکریت ڕێکەوتی دەرکردنیان دەکەوێتە پێش ڕێکەوتی (٢٠٢٢/١٢/١١) جێبەجێ دەکرێت و ڕانەگیرێت ، وە ئەو نووسراوانەی داخلی سیستەم کراون و کاریان لەسەر نەکراوە لە ساڵی نوێ کاری لەسەر دەکرێت .
٧- داخستنی ژمیرەی مانگی کانوونی یەکەم ی ساڵی (٢٠٢٣) لە ڕیکەوتی (٢٠٢٣/١٢/٣١) پێویستە گشت وەزارەتەکان و فەرمانگە کانی نەبەستراو بە وەزارەت پابەند بن بە ماوەی ئاماژە پێکراو ، هەروەها سەرجەم فەرمانگەکانی حکومەتی هەرێم جگە لەو فەرمانگانەی کە فەرمانگەیەکی خۆپارەدارکردنن (تمویل ذاتی)ن لە ڕێکەوتی (٢٠٢٣/١٢/٣١) (رصید دفتری صندوق +بانك) تدوتر بکرێت بۆ ساڵی دارایی /٢٠٢٤ لە رێکەوتی (١/کانوونی دووەم تا ٣١ / کانوونی دووەم ی ساڵی /٢٠٢٤) وە نابێت هیچ ,(تدویر)ێك لەسەر (حساب نقدی مدور) بکرێت لە مانگەکانی تر.
٨- ماوەی (ژمێرەی كۆتایی) لە (٢٠٢٤/١/١٢) دەست پێ دەکات تاکو (٢٠٢٤/١/٣١) بۆ مەبەستی یەکلاکردنەوەی گشت پێشینەکان کە لە ئەستۆی وەزارەت و فەرمانگەکانن بۆ ئەو پێشینانەی کە نەتوانراوە یەکلابکرینەوە لە ساڵی ٢٠٢٣دا.

٩- داخســتنی ژمێرەی کۆتایی بە شــێوەیەکی کۆتایی لە ڕێکەوتی (٢٠٢٤/١/٣١) دەبێت و ناردنی بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشــتی ژمێرەکاری تـا ڕێکەوتی (٢٠٢٤/٢/١٠) و نەنـاردنی یـاخود دواکەوتنی لە ڕێکەوتی ئاماژەپێکراوی سەرەوە پارەدارکردنی (تمویل) ئەو یەکە ژمێریارییە ڕادەگیرێت.

١٠-تۆمارکردنی ســەرجەم یەکلاکراوەکانی ناو تۆمارکراوەکان (التســویەالقیدیة) لە هەمان تۆماری تایبەت بە ساڵی دارایی ٢٠٢٣ بە شێوەیەکی سەربەخۆ (مستقل) لە ژمێرەکانی مانگەکانی ڕابردوو لەگەڵگرتنەبەری یەکلاکردنەوەی پێویســـت بۆ چـارەســەرکردنی مەرجەکـانی ژمێرەکـان (بنود الحسابات) کە پێچەوانەی سروشتی ژمێریاری تۆمارکراوە.

١١- پێویســتە ئەو فەرمانگانەی پەیرەوی ســیســتەمی نامەڵبەندی دەکەن (میزانمراجعە) لە ژمێرەی کۆتایی (حسابات الختامیة) بۆ ساڵی /٢٠٢٣ بنێرن بۆ بەرێوەبەرایەتی گشتی ژمێرکاری / ژمێرکاری نامەڵبەندی بە ڕەچاوکردنی تۆماری ژمێرکاری ژمارە(٨٩) هاتوو لە ڕێنماییمان ژمارە (١٤)ی ســاڵی ٢٠٢٢

١٢- پێویستە پێشینەی بەردەوامی مانگانەی فەرمانگەکان یەکلابکرێتەوە و رصیدی بکرێتە(سفر) لە کۆتایی ساڵی دارایی ٢٠٢٣.

١٣- لە کاتی نەبوونی جوڵەی ژمێریاری لە گشت ژمێرەکان لە ماوەی ئەژمێرەی کۆتایی کە لە خاڵی (٧) ئاژەپێکراوی سەرەوە پێویستە بە نووسراوەی فەرمی ئاگاداری بەرێوەبەرایەتی گشتی ژمیرکاری بەڕێوەبەرایەتی ژمێرکاری نامەڵبەندی بکرێت کە فەرمانگەکە ئەژمێرەی کۆتایی نیە .

١٤- بۆ هەر تێبینی و تێنەگەیشتنێك و روونکردنەوەیەک پرسیارتان ئاراستەی بەرێوەبەرایەتی گشتی ژمیرکاری /بەرێوەبەرایەتی یەکخستنی ژمێریاری بکەن .

١٥- ئەم رێنماییە لە رێکەوتی ٢٠٢٣/١٢/١٠وە کاری پێدەکرێت ولەرۆژنامەی فەرمی وەقایعی کوردستان بڵاودەکرێتەوە.

ئاوات جەناب نوری

وەزیری دارایی و ئابووری

سەندیکای ژمێریاران و ووردبینان

ژمارە:١٦٠٥٧ لە ٢٠٢٢/١٢/٥

پاڵپشت بە ئەحکام یاسایی سەندیکایی ژمێریاران و وردبینانی هەرێمی کوردستان - عێراق ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠٠٠ و پەسەندکردنی کۆنگرەی دووەمی سەندیکا ژمێریاران و وردبینان لە ڕێکەوتی (٢٧-٢٠٢٣/٧/٢٦)

پەیڕەوی ناوخۆی

سەندیکای ژمێریاران و وردبینانی هەرێمی کوردستان - عێراق (هەموارکراو)

ماددەی (١):

ئەم زاراوە و دەستەواژانەی خوارەوە ئەو مانایانەیان دەبێت کە لە بەرامبەریان ئاماژەی پێکراوە:

١- **هەرێم:** هەرێمی کوردستانی عێراق.

٢- **سەندیکا:** سەندیکای ژمێریاران و وردبینان.

٣- **ئەنجومەن:** ئەنجومەنی سەندیکا.

٤- **نەقیب:** نەقیبی ژمێریاران و وردبینان.

٥- **دەستەی گشتی:** هەموو ئەو ئەندامانەی بەپێی پەیرەو نوێنەرایەتی سەندیکا دەکەن.

٦- **تۆمار:** تۆماری تایبەت بە تۆمارکردنی ناوی کارمەندان (ئەندامان) و ناونیشانیان.

٧- **پیشە:** هەر کارێکە کە دەچێتە نێو مەودای گشتی پیشەی ژمێریاری و وردبینی، لەوانەش ووتنەوەی وانەی زانستە ژمێریاریەکان و وردبینیەکان، و بەڕێوەبردنی کاروباری دارایی و هەڵگرتنی تۆمارە ژمێریاری و وردبینیەکان و دانانی سیستم و بەرنامە ژمێریاریەکان.

٨- **مۆڵەت پێدراو بۆ کارکردن:** هەر کەسێك لە ئەندامان و پیادەکاران، کە ڕێگەی پێدراوە بە کارکردن وەك ژمێریار بەپێی هەندێك مەرج کە لەلایەن ئەنجومەنەوە دانراون.

٩- **ئۆفیسی ڕێکخستنی ژمێریاری:** ئەو ئۆفیسەیە کە لەلایەن یەکێك یان زیاتر لە ئەندامانی سەندیکا دادەمەزرێت، لەوانەی کە مەرجەکانی کردنەوەی ئۆفیسیان تێدا بەدی دەکرێت بەپێی ئەو ڕێنماییانەی کە سەندیکا دەریان دەکات.

١٠-**ئۆفیسی ڕاوێژکاری:** ئەو ئۆفیسەیە کە ئەندامێکی سەندیکا دایدەمەزرێنێت بە مەرجی تایبەت و بەپێی ئەو ڕێنماییانەی کە سەندیکا دەریان دەکات.

ماددەی (٢):

١- سەندیکا کەسایەتیەکی مەعنەوی هەیە و مافی خاوەندارێتی و ڕەفتارکردنی هەیە بە سامانە گوازراوە و نەگوازراوەکان.

٢-بارەگای سەندیکاکە لە هەولێری پایتەختی هەرێم دەبێت و بۆی هەیە کە لقەکانی لە پارێزگاکان و نوێنەرایەتیەکان و لە یەکە کارگێڕیە سەربەخۆکان بکاتەوە.

ماددەی (٣): ئامانجەکانی سەندیکا

سەندیکا لە بنەڕەتدا هەوڵ دەدات بۆ بەرزکردنەوە و پاراستنی پیشە و بەرزکردنەوەی ئاستی پیشەیی و ڕۆشنبیری و ئابووریی ئەندامەکانی و کارکردن بۆ بەهێزکردنی گیانی هاوپیشەیی و هاوکاری نێوان ئەندامان وبەرگریکردن لەمافەکانیان وچاودێریکردنی بەرژەوەندیەکانیان ودابینکردنی خزمەتگوزاریە ئابوری و کۆمەڵایەتییەکان بۆیان،لەو پێناوەدا کار دەکات بۆبەدیهێنانی ئەمانەی خوارەوە:

١- بەشداریکردن لە بەرزکردنەوەی ئابووری هەرێم و پلاندانان بۆی بە هاوکاری لەگەڵ لایەنە تایبەتمەندەکان (دامەزراوەکان و فەرمانگەکان) بۆ برەودان بە دامەزراوە کارگێڕییەکان و پەرەپێدانیان و ڕێکخستنی توانا و شارەزاییە داراییەکان بۆ خزمەتکردنی هەرێم.

٢- ڕێکخستن و چاودێریکردنی بنەما و شێوازەکانی پیادەکردنی پیشە بەپێی بنەماکانی ڕەفتاری پیشەیی کە سەندیکا دەریان دەکات.

٣- کردنەوەی خولەکان بۆ ئەندامانی کەرتی تایبەت و کارمەندان لە فەرمانگە حکومیەکان و پێشکەشکردنی خزمەتگوزاری و شارەزاییە دارایی و ژمێریاریەکان بۆیان، هەروەها دابینکردنی هەلی کار بۆ مۆڵەت پێدراوان بۆ بەرزکردنەوەی توانستیان و بۆ باشترکردنی دۆخی ئابوورییان.

٤- هاوکاریکردن لەگەڵ سەندیکاکان و کۆمەڵەکان و دەستە پیشەییەکانی تر لە ناوخۆ و دەرەوەی هەرێم لەپێناوی بەدیهێنانی مەرامە هاوبەشەکان لە ئاڵوگۆڕکردنی ئەزموون و بەرزکردنەوەی ئاستی پیشەیی.

٥- ڕێگەدان بە دامەزراندنی کۆمەڵە زانستیەکان و پیشەییەکان و یانە کۆمەڵایەتییەکانی پەیوەست بە سەندیکاوە، کە کاردەکەن بۆ چالاککردنی ئەو زانست و بابەتانەی کە دەکەونە چوارچێوەی پیشەکەوە، ئەویش لەسەر پێشنیاری ئەنجومەن.

٦- بەرگریکردن لە مافە ماددی و مەعنەویەکانی کارمەندان و هەوڵدان بۆ ئاسانکاریکردن بۆ کاری گونجاو بۆیان.

ماددەی (٤): مەرجەکانی ئەندام بوون

١- مەرجە گشتیەکانی پەیوەستبوون بە سەندیکا:

أ. دەبێت هاوڵاتی هەرێم بێت یان دانیشتووی هەرێم بێت.

ب.دەبێت هاوڵاتی عێراقی بێت.

ج. دەبێت توانای تەواو شیاو بێت و مافە مەدەنییەکانی هەبێت و سزا نەدرابێت بەتاوانێکی ناسیاسی یان کەتنێکی پەیوەست بە شەرەفەوە.

د. بەشداربوو: کەسێکی ناعێراقییە کە مەرجەکانی ئەندام بوون بە سەندیکای تێیدا بەدی بکرێت و ڕێگەی پێدەدرێت کە پیادەی پیشەکە بکات بەپێی پلەکەی و بەپێی ئەم پەیرەوە، هەروەها سوودمەند دەبێت لە هەموو مافەکان، جگە لە مافی خۆکاندیدکردن و مافی دەنگدان، ئەندامێتیەکەشی لە سەندیکا بە ڕەزامەندی ئەنجومەن پەسەند دەکرێت.

٢- ئەندامان و پیادەکاران پۆلێن دەکرێن بۆ دوو گروپ، بەم شێوەیەی خوارەوە:

گروپی یەکەم: ئەندامەکان، کە پۆلێن دەکرێن بۆ دوو جۆر، بەم شێوەیەی خوارەوە:

أ. ئەندامی ڕەسەن: ئەو کەسەیە کە هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆسە لە ژمێریاری لە یەکێك لە زانکۆکانی عێراق یان بڕوانامەیەکی هاوتا، بە شێوەیەك کە پێچەوانە نەبێت لەگەڵ پەیرەو و ڕێنمایی و بڕیارەکانی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە هەرێم.

ب.ئەندامی وەرگیراو: هەر کەسێکە کە مافی ئەندامێتی لە سەندیکادا بەدەستهێنابێت بەپێی مەرجەکانی پیادەکاران لە هەردوو جۆری (أ) و (ب).

گروپی دووەم: (پیادەکاران)، کە بەم شێوەیەی خوارەوە پۆلێن دەکرێن:

یەکەم: پیادەکارانی پلەی (أ)، ئەوانیش بریتین لە:

١- هەڵگرانی بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە زانستە بازرگانی و دارایی و بانکیەکان و کارگێڕی کار.

٢- هەڵگرانی بڕوانامەی دبلۆم لە ژمێریاری (پەیمانگا تەکنیکیەکان)، بەمەرجێك ماوەی خوێندن لێیان لە دوو ساڵ کەمتر نەبێت لەدوای بڕوانامەی ئامادەیی.

دووەم: پیادەکاران لە پلەی (ب)، کە بریتین لە:

١- دەرچووانی ئامادەیی بازرگانی (ژمێریاری و بازرگانی گشتی).

٢- هەڵگری بڕوانامەی دبلۆمی ژمێریاری کە لەلایەن وەزارەتی پەروەردەوە پەسەند کرابێت.

سێیەم: پیادەکارانی پلەکانی (أ) و (ب) بەپێی ڕێنماییەکانی   ئەنجومەن دەگوازرێنەوە.

چوارەم: لقەکانی سەندیکا لەسەر ئەم بنەمایە هەڵدەستن بە دووبارە ڕێکخستنەوەی فایلەکان.

پێنجەم: لیژنەیەك پێکدەهێنرێت بە سەرۆکایەتی نەقیب یان هەرکەسێك دەسەڵاتی پێبدات و ئەندامێتی سەرۆکی لقەکان یان ئەوانەی کە دەسەڵاتیان پێدەدرێت، بۆ پێداچوونەوە بە دۆسیەی ئەندامان بۆ دڵنیابوون لەوەی کە دانراون لەو پۆلەی کە شایستەن پێیان.

شەشەم: سەرجەم دۆسیە سەرەکییەکانی ئەندامان لە بارەگای سەندیکا لە هەولێر هەڵدەگیرێن.

ماددەی (٥): ڕێکارەکانی ئەندام بوون

١- ئەندام بوون بە سەندیکا بە داواکارییەکی نووسراو دەبێت کە پێشکەش بە نەقیب یان سەرۆکی لق لە پارێزگاکە دەکرێت، لەگەڵ هاوپێچ کردنی بەڵگەنامە پێویستەکان.

٢- داواکاری ئەندام بوون دەخرێتە ڕوو بۆ ئەنجومەن بۆ بڕیاردان لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژدا لە ڕێکەوتی تۆمارکردنی لە سەندیکا، ئەنجومەنیش مافی ڕەتکردنەوەی داواکاریەکەی هەیە بە بڕیارێکی بە پاساو.

٣- ئەنجومەن بۆی هەیە داواکاری ئەندامبوون ڕەت بکاتەوە بە بڕیارێکی بە پاساو، هەروەها خاوەنی داواکاری بۆی هەیە تانەی لێبدات لە دادگای پێداچوونەوە لە هەرێم لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژدا لە ڕێکەوتی پێراگەیاندنی، بڕیاری دادگاش کۆتایی دەبێت.

٤- لە ئەگەری پەسەندکردنی داواکاریی ئەندام بوون، ناسنامەیەکی ئەندامێتی پێدەدرێت بەپێی پلەکەی و ناوی دەخرێتە ناو تۆمار.

ماددەی (٦): پلە بەرزکردنەوە:

یەکەم: مەرجە گشتیەکان:

١-پلە بەرزکردنەوەی پیادەکاران لە پۆلی (أ) بۆ ئەندامێکی وەرگیراو و لە پلەی (ب) بۆ (أ)، لە ڕێگەی داواکارییەکی نووسراوەوە دەبێت کە پێشکەش بە نەقیب یان سەرۆکی لق دەکرێت لە پارێزگا، دواتریش پێشکەش بە لیژنەی سەرپەرشتیکردنی پلەبەرزکردنەوەکان لە سەندیکا دەکرێت بۆ سەیرکردنی.

٢- داواکاری و بەڵگەنامەکان وردبینی دەکرێن لەلایەن لیژنەی سەرپەرشتیاری پلەبەرزکردنەوەکان و ڕاسپاردەکان پێشکەس بە ئەنجومەن دەکرێن بۆ تاوتوێ کردنیان و دەرکردنی بڕیاری گونجاو.

٣- لیژنەی پلە بەرزکردنەوەکان لە سەندیکا پێکدەهێنرێت، کاتەکانی پێشکەشکردنی داواکاریەکانیش بۆ ئەنجامدانی تاقیکردنەوەکان یان بەشداریکردن لە خولەکان و ڕێکەوتی ئەنجامدانیان بە ڕێنمایی ڕێکدەخرێت کە لەلایەن ئەنجومەن دەریدەکات.

دووەم: مەرجە زانستی و پیشەییەکان:

١- لە پلەی (أ) بۆ ئەندامێکی بەدەست هێنراو:

أ. پیادەکردنی پیشە بۆ ماوەیەك کە کەمتر نەبێت لە (١٠) دە ساڵ دوای دەرچوون بە بڕوانامەیەك کە پشتگیری ئەم پیادەکردنە بکات.

ب.بەشداریکردن لە خولی تایبەت بە پلە بەرزکردنەوە و دەرچوون لەو تاقیکردنەوەی کە سەندیکا لەم بارەیەوە ئەنجامی دەدات.

٢- لە پلەی (ب) تا (أ):

أ. پیادەکردنی پیشە بۆ ماوەیەك کە کەمتر نەبێت لە (١٠) دە ساڵ بە بڕوانامەیەك کە پشتگیری ئەوە بکات.

ب.بەشداریکردن لە خولی تایبەت بە پلە بەرزکردنەوە و دەرچوون لەو تاقیکردنەوەی کە سەندیکا لەم بارەیەوە ئەنجامی دەدات.

ماددەی (٧): هەریەك لە ئەندام و مۆڵەت پێدراو لە هەڵسوکەوتەکانیاندا پابەند دەبن بەمانەی خوارەوە:

١- ڕێساکانی شەرەف و راستگۆیی و دەستپاکی.

٢- بنەما پیشەییەکان کە لەلایەن سەندیکاوە دانراون.

٣- یاسا و پەیرەو و ڕێنماییەکانی پەیوەست بە سەندیکا.

٤- پاراستنی نهێنیەکانی پیشە تەنانەت دوای جێهێشتنی کاریش.

ماددەی (٨): ئەندام و مۆڵەتپێدراو بە کارکردن لە سەندیکا، بۆیان نیە هەڵبستن بەم کارانەی خوارەوە:

١- بەکارهێنانی هەر ئامرازێك یان شێوازێك بە مەبەستی بەدەستهێنانی قازانجێکی ناڕەوا.

٢- پشتگوێخستن یان ڕێگریکردن لە جێبەجێکردنی یاسا و پەیرەوە و ڕێنماییەکانی پەیوەست بە سەندیکا، لەگەڵ ڕەچاونەکردنی بنەکانی ڕەفتاری پیشەیی.

٣- پیادەکردنی پیشە بەبێ نوێکردنەوەی ئابوونەی ساڵانە بۆ ماوەی دوو ساڵی یەك لەدوای یەك.

٤- خۆلكاندن به نازناوی زانستی یان پۆستێكی پیشەیی نا دروست یان پەسەند نەكراوە بەپێی یاسا و پەیرەو و ڕێنماییە كارپێكراوەكان.

٥- ئەنجامدانی هەڵەیەكی تەكنیكی گەورە بە كەمتەرخەمی كە زیانێكی زۆر بە كەسانی پەیوەندیدار دەگەیەنێت.

٦- ئەنجامدانی تاوانێك سەبارەت بە شەرەف.

٧- تێپەڕاندنی سنووری پیادەكردنی ئەو پیشەیەی كەبەپێی ئەم پەیرەوە و ڕێنماییەكانی كۆمەڵەكە دیاری كراوە.

ماددەی (٩):

پێشێلكاری بڕگەكانی ماددەی حەفتەم و ماددەی هەشتەمی ئەم پەیرەوە ڕەوانەی لیژنەی ڕێككاری دەكرێت.

ماددەی (١٠):

١- ناكرێ هیچ كەسێك جگە لە ئەندامانی سەندیكا دابنرێت لەو كارانەی كە بە بنچینەی پیشەكە دادەنرێن، ئەم بڕگەیە جێبەجێ دەكرێت بەسەر فەرمانگەكانی حكومەت و دامەزراوە فەرمی و نیمچە فەرمییەكانی تر و كۆمپانیا پشكدارەكان و سنووردارەكان و پرۆژە پیشەسازییە تۆماركراوەكان و وردبینەكانی ژمێریاری و ژمێریاران و هەموو ئەوانەی كە پەیرەوی پارێزگاریكردن لە تۆمارەكان دەیانگرێتەوە بۆ مەبەستەكانی باجی داهات.

٢- ئەو قەدەغەكردنەی كە لە بڕگەی (١)ی ئەم ماددەیەدا دەقنووس كراوە، پڕكردنەوەی ئەو پۆستانەی ئاماژەیان پێكراوە لەلایەن ئەو فەرمانبەرانەوە ناگرێتەوە كە پێش دەرچوونی ئەم پەیرەوە ئەزموونی ژمێریاری و وردبینی ژمێریاری و دارایی پێشتریان هەیە، ناوەكانیشیان لە تۆمارێكی تایبەتدا تۆمار دەكرێت كە سەندیكا بۆ ئەو مەبەستە ئامادەی كردووە .

ماددەی (١١): ئەندامانی سەندیكا و پیادەكاران بۆیان هەیە كە پیادەی پیشەكە بكەن لە كەرتی تایبەتدا، بەم شێوەیەی خوارەوە:

ئەندامان، كە مافی ئەوەیان هەیە یەكێك لەم كارانەی خوارەوە ئەنجام بدەن:

١- ڕێكخستنی ژمێریاری كۆمپانیایەك (یان لقێكی لە كۆمپانیای) بیانی و ئامادەكردنی ژمێریاری و لیستە داراییەكانی بەسیفەتی ژمێریاری كۆمپانیا. (یان)

٢-ڕێكخستنی ژمێریاری سێ كۆمپانیای ناوخۆیی و ئامادەكردنی ژمێرە كۆتاییەكانیان و بودجە گشتیەكانیان، بە سیفەتی ژمێریارەكەیان، سەبارەت بە ئەندامی وەرگیراو مافی ئەوەی هەیە ژمێریاری تەنها دوو كۆمپانیای ناوخۆیی ڕێكبخات.

٣-كردنەوەی ئۆفیسی ڕاوێژكارییە داراییەكان یان ئۆفیسی ڕێكخستنی ژمێریاری بە پێی ئەو مەرجانەی سەندیكا دیاریان دەكات.

ماددەی (١٢):

یەکەم: لقەکان لە پارێزگاکان

١- ئەندامانی هەر لقێك لە پارێزگا لیژنەی لق هەڵدەبژێرن کە پێکهاتووە لە ســەرۆك و چوار ئەندام و دوو ئەندامی یەدەگ، پێویستە یەکێك لە ئەندامەکان لە ڕەگەزی ئافرەت بێت، ناشبێت ماوەی پیادەکردنی پیشــە لەلایەن ئەندامانی لیژنەی لق کەمتر بێت لە (٥) پێنج ســاڵ دوای بەدەســتهێنانی بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە ژمێریاری.

٢- لق مافی ئەوەی هەیە ڕەفتار بە داهاتەکانیەوە بکات دوای بەدەستهێنانی ڕەزامەندی ئەنجومەن.

٣- پێویستە لەسەر لیژنەی لقەکان و نوێنەرانی سەندیکا تاوتوێی ئەو بڕیار و ڕێنمایی و پێشنیازانە بکەن کە سەندیکا یان هەر لایەنێکی تری پەیوەست بە سەندیکاوە دەریان دەکەن.

٤- لیژنەکانی لقەکان بۆیان هەیە لیژنە پێویســتەکان پێکبهێنن کە یارمەتیان بدەن لە بەجێگەیاندنی کارەکانیان و ئاگادارکردنەوەی ئەنجومەن لەوە.

٥- ئەنجومەنی نوێی سەندیکاکان هەڵدەستێت بە ڕێکخستنی لق و نوێنەرایەتییەکان بەپێی یاسا و ڕێسا گشتییەکان کە دەقنووس کراون لە یاسای ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠٠٠دا.

دووەم: نوێنەرایەتیەکان لە یەکە کارگێڕیە سەربەخۆکان

نوێنەرایەتی لەســێ ئەندام و یەك ئەندامی یەدەگ پێکدێت،بەمەرجێک یەکێك لەئەندامانی نوێنەرایەتی دەبێت لە ڕەگەزی ئافرەت بێت، هەروەها ماوەی پیادەکردنی پیشــەکە لە پێنج ســاڵ کەمتر نەبێت دوای بەدەستهێنانی بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە ژمێریاری.

ماددەی (١٣):

ناکرێ هیچ کۆمپانیایەك یان وەبەرهێنانێکی نیشتمانی یان بیانی تۆماربکرێت یان نوێبکرێتەوە بەبێ ڕێکخستنی گرێبەستێك لەگەڵ ژمێریارێکی ئەندام لە سەندیکای ژمێریاران و وردبینان لە هەرێمی کوردستان.

ماددەی (١٤): دەسەڵاتەکان و ئەرکەکان:

دەستەی گشتی:

باڵاترین دەسەڵاتی سەندیکایە، کە لە گشت ئەندامانی ڕەسەنی سەندیکا کە ئەرکە داراییەکانیان بەرامبەر بە سەندیکا جێبەجێ کردووە، لە ڕێگەی ئەوەیشەوە نەقیبی سەندیکا و ئەندامانی ئەنجومەن هەڵدەبژێردرێن.
دەستەی گشتی لانیکەم سێ ساڵ جارێك کۆبوونەوە ئاساییەکانی خۆی ئەنجام دەدات، دەکرێت دەستەی گشتی بانگهێشت بکرێت بۆ بەستنی کۆبوونەوەیەکی نائاسایی بە بڕیارێك لەلایەن ئەنجومەنەوە یان لە ڕێگەی داواکارییەکی نووسراوەوە لەلایەن یەك لەسەر سێی ئەندامان، داواکارییەکەش پێشکەش بە دەستەی کارگێڕی دەکرێت.
لە ئەگەری ئەوەی کە ژمارەی ئەندامانی دەستەی گشتی لە (٥٠٠) پێنج سەد ئەندام زیاتر بێت، ئەوا هەڵبژاردن لە ڕێگەی نوێنەرەکانەوە ئەنجام دەدرێت و ڕێژەی نوێنەرایەتی دیاری دەکرێت بە ١٥% لە ئەندامانی پێکهاتەی ئافرەت لەلایەن ئەنجومەنی سەندیکاوە.

دەسەڵاتەکانی دەستەی گشتی:

أ. هەڵبژاردنی نەقیب و ئەندامانی ئەنجومەن لە ئەندامە ڕەسەنەکان، بەمەرجێك کە نەقیب خزمەتی پیادەکردنی پیشەکەی هەبێت بۆ ماوەیەك کە کەمتر نەبێت لە (١٠) دە ساڵ و خزمەتی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت کەمتر نەبێت لە (٧) حەفت ساڵ دوای بەدەستهێنانی بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە ژمێریاری، دەشبێت یەکێك لە ئەندامانی ئەنجومەن و ئەندامێکی یەدەگ ئافرەت بن.

ب. سەندنەوەی متمانە لە هەریەکێك لەو کەسانەی کە لە بڕگەی سەرەوەدا ئاماژەیان پێکراوە یان لەکارلادانیان و هەڵبژاردنی کەسێك بۆ جێگرتنەوەیان.

ج. پەسەندکردنی بودجەی ساڵانە و ژمێریاری کۆتایی سەندیکا.

د. تاوتوێکردن و پەسەندکردنی ڕاپۆرتی ساڵانەی ئەنجومەن و هەر بابەتێکی دیکەی پەیوەست بە سەندیکا.

ە. سەیرکردنی پێشنیازەکانی ئەنجومەن سەبارەت بە هەموارکردنەوەی یاسا یان پەیڕەوە پەیوەستەکان بە کاری سەندیکا، هەروەها بنەماکانی ڕەفتاری پیشەیی.

و. پەسەندکردنی هەڵوەشاندنەوەی سەندیکا و پاکتاوکردنی کەل و پەلەکانی.

ز. ژمێریاری (حسابات) سەندیکا دەکەوێتە ژێر چاودێری و وردبینی دیوانی چاودێری دارایی هەرێم.

١. ئەنجومەنی سەندیکا:

ئەنجوومەنی سەندیکا بەڕێوەبردنی کاروباری سەندیکا لەئەستۆ دەگرێت و پێکدێت لە (٩) نۆ ئەندامی ڕەسەن و (٢) دوو ئەندامی یەدەگ، کە نەقیبیش دەگرێتەوە کە هەڵدەبژێردرێن لەو کۆنفرانسەدا کە دەستەی گشتی دەیبەستێت بە دەنگدانی نهێنی هەر (٣) سێ ساڵ جارێك، ئەنجومەنیش بە دەنگدانی نهێنی لەنێو ئەندامان جێگرێك بۆ نەقیب و سکرتێرێك و سەرپەرشتیارێکی دارایی هەڵدەبژێرێت. ئەنجومەن مانگانە جارێك دانیشتنە ئاساییەکانی خۆی دەبەستێت و ئەنجومەن بۆی هەیە کۆبوونەوەی ناوە ناوە ئەنجام بدات لە پارێزگاکانی هەرێم، هەروەك بۆی هەیە دانیشتنە نائاساییەکانی ببەستێت لەسەر بانگهێشتی نەقیب یان لەسەر داوای یەك لەسەر سێی ئەندامانی ئەنجومەن، ڕێژەی (نیساب) یاسایی لە ئەنجومەن تەواو دەبێت بە ئامادەبوونی زۆرینەی ئەندامان و بڕیارەکانیش بە زۆرینەی دەنگی ئامادەبووان دەردەکرێن و لەکاتی یەکسان بوونی دەنگەکاندا، ئەوا لە بەرژەوەندی ئەو لایەدا یەکلایی دەبێتەوە کە نەقیب لەگەڵیدا دەنگی داوە، ئەنجومەنیش بۆی نییە لە بڕیارەکانی پاشگەز بێتەوە مەگەر بە دەنگی زۆرینەیەك بێت بڕیارەکە دەردەکات.

دەسەڵات و ئەرکەکانی ئەنجومەنی سەندیکا:

١- کارکردن بۆ بەدیهێنانی ئامانج و مەبەستەکانی سەندیکا.

٢- پێشکەشکردنی پێشنیازەکان سەبارەت بە هەموارکردنەوەی یاسا و پەیڕەوی ناوخۆی سەندیکا.

٣- جێبەجێکردنی بڕیارەکانی دەستەی گشتی.

٤- ئامادەکردنی بودجەی ساڵانە و ژمێریاری کۆتایی و ڕاپۆرتی ساڵانەی چالاکییەکانی سەندیکا.

٥- دەرکردنی ڕێنماییەکانی ڕێکخستنی کارەکانی ئەندامان و ئۆفیسەکان (هەروەها نووسینگەی ڕێکخستنی ژمێریاری و ئۆفیسەکانی ڕاوێژکاریە داراییەکان).

٦- بڕیاردان لەسەر داواکارییەکانی پەیوەستبوون و پەسەندکردنی وەرگرتنی ئەندامان و پیادەکاران.

٧- هەڵبژاردنی کەسێك کە نوێنەرایەتی سەندیکا بکات لە لیژنە فەرمییەکان و ئەوانی تردا.

٨- ڕەوانەکردنی ئەو دۆز و سکاڵایانەی کە بۆی دێن، بۆ لیژنە پەیوەندیدارەکان.
٩- پەسەندکردنی خاوەندارێتی سامان و خانووبەرە و وەرگرتنی دیاری و بەخشینەکان و پێشکەشکردنی هاوکاریە داراییەکان بەپێی توانا.
١٠-نێوەندگیریکردن لە نێوان ئەندامان و خاوەن کارەکان لە لایەك و ئەندامان لە نێو خۆیاندا لە لایەکی ترەوە، بۆ یەکلاییکردنەوەی ئەو ململانێ پیشەییانەی کە دەکرێ ڕووبدەن.
١١-بڕیاردان لەسەر داواکاری دەست لەکارکێشانەوەی نەقیب یان هەر ئەندامێکی ئەنجومەن یان لیژنەکانی ناو سەندیکا.
١٢-ئیدارەدانی سامانی سەندیکا و کۆکردنەوەی بەخشینەکان و هاوکاریەکان و خەرجکردنی خەرجییە پێویستەکان بۆ بەڕێوەبردنی کاروباری سەندیکا، هەروەها بۆی هەیە کە داوا لە لقەکان بکات بە گواستنەوەی ١٥% لە داهاتەکانیان بۆ ناوەندی سەندیکا (ئەنجوومەنی سەندیکا) ئەگەر پێویست بوو.
١٣- دەربڕینی ڕەزامەندی لەسەر دامەزراندنی لقەکانی سەندیکا لە پارێزگاکان و نوێنەرایەتیەکانی یەکە کارگێڕیە سەربەخۆکان.
١٤-پێدانی مۆڵەت بۆ کردنەوەی ئۆفیسەکانی ڕێکخستنی ژمێریاری و ئۆفیسەکانی ڕاوێژکاریە داراییەکان.
١٥-پێدانی دەسەڵاتی کارکردن لە کۆمپانیاکان و ئۆفیسە تایبەتەکان بە ئەندامان و پیادەکاران بەپێی مەرج و ڕێکارەکانی سەندیکا.
١٦- پەسەندکردنی پلەبەرزکردنەوەی پیادەکاران لە پلەیەکەوە بۆ پلەیەکی تر و بەرزکردنەوەی پیادەکاران بۆ ئەندامانی بەدەست هێنراو بەپێی ڕێکارەکانی سەندیکا.
١٧- ئامادەکاری بۆ هەڵبژاردنەکان و دانانی مەرجە یاسایی و پیشەییەکان بۆ ئەو مەبەستە.
١٨- دامەزراندنی کارمەندانی سەندیکا و دیاریکردنی کرێیەکانیان.
١٩- سڕینەوەی ناوی ئەندامی پیادەکار لە تۆماری سەندیکا لە ئەگەری ئەوەی کە بڕیاری کۆتایی لەلایەن دادگای تایبەتمەندەوە لە دژی دەربچێت بەهۆی تاوانێکی پەیوەست بە شەرەفەوە یان تاوانێکی پیشەیی، ناشکرێت دووبارە تۆمار بکرێتەوە مەگەر دوای کۆتاییهاتنی ماوەی سزاکە بێت، هەروەها بێبەشیش دەکرێت لە هەموو ئەو مافە پیشەییانەی کە پێی دراون.

ماددەی (١٥):

١- پێویستە نەقیب خۆی یەکلایی بکاتەوە بۆ کاری سەندیکا.
٢- پێویستە یەك لەسەر سێی ئەندامانی ئەنجومەن خۆیان یەکلایی بکەنەوە بۆ کاری سەندیکایی.

دەسەڵاتەکانی نەقیب:

١- سەرۆکایەتی کۆبوونەوەکانی دەستەی گشتی و دانیشتنەکانی ئەنجومەن.
٢- نوێنەرایەتیکردنی سەندیکا لەبەردەم لایەنە دادوەری و کارگێڕیەکان و دەستە فەرمییەکان بە ناوە مەعنەویەکەیەوە.
٣- پەسەندکردنی مامەڵە و بەڵگەنامەکانی تایبەت بە سەندیکا.
٤- پیادەکردنی گشت دەسەڵاتە دارایی و کارگێڕییەکانی تر کە لەلایەن ئەنجومەنەوە پێی دراون.
٥- دانی بەشێك لە دەسەڵاتەکانی بە نووسراو بەجێگر یان سکرتێری سەندیکا بە ڕەزامەندی ئەنجومەن.

دەسەڵاتەکانی سەرۆکی لق:

١- جێبەجێکردنی بڕیارەکانی دەستەی گشتی سەندیکا و ئەنجومەنەکەی و لیژنەکانی.

٢- هەڵبژاردنی کەسانێك کە نوێنەرایەتی لق دەکەن لە لیژنە فەرمییەکان و لیژنەکانی تر لە پارێزگا.

٣- پێشکەشکردنی پێشنیاز و ڕاسپاردە تایبەتەکان بە کاروباری لق بۆ ئەنجومەن بۆ بڕیاردان دەربارەیان.

٤- ئامادەکردنی بودجەی ساڵانە و ژمێریاری کۆتایی لق و بەرزکردنەوەیان بۆ ئەنجومون بۆ پەسەندکردنیان.

٥- خەرجکردنی خەرجییە پێویستەکان بۆ بەڕێوەبردنی کاروباری لقەکە لە چوارچێوەی ئەو بودجەیەی کە بۆی تەرخان کراوە لەلایەن ئەنجومەنەوە، هەروەها ڕەفتارکردن بە داهاتەکانی لق لە بەرژەوەندی لقدا، ئەویش دوای بەدەستهێنانی ڕەزامەندی ئەنجومەن.

٦- پێکهێنانی لیژنە لاوەکییەکان بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانی سەندیکا.

٧- پیادەکردنی هەر دەسەڵاتێکی تر کە ئەنجومەن پێی دەدات بۆ ڕاییکردنی کاروباری لق.

٨- دەسەڵاتەکانی نوێنەرایەتی کارگێڕیی سەربەخۆ دیاری دەکرێن لەلایەن ئەنجومەنی سەندیکاوە.

ماددەی (١٦): لیژنەکان

یەکەم: پێکهێنانی لیژنەکان: ئەنجومەن لیژنەکان پێکدەهێنێت بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانی سەندیکا و بۆ ڕاییکردنی کارەکانی و پێشکەشکردنی خزمەتگوزارییەکانی بە ئەندامان و پیادەکاران و کەسانی تر، بە مەرجێك کە ژمارەی ئەندامانی هەر لیژنەیەك کەمتر نەبێت لە (٣) سێ کەس و بەو مەرجەش کە سەرۆکی هەر لیژنەیەك ئەندام بێت لە ئەنجومەنی سەندیکا.

١- لێژنەی بەرزفت و سکاڵاکان - ئەم لیژنەیە تایبەتە بە سەیرکردنی سەرجەم ئەو سەرپێچیانەی کە دەقنووس کراون لە یاسای سەندیکا و ئەم پەیڕەو و ڕێنماییانەی کە ئەنجومەن دەریان کردوون و هەڵدەستێت بە لێکۆڵینەوە لەو کەیس و سکاڵایانە و لیژنەی ڕێککاری پەیرەوی ئەو بنەمایانە دەکات کە لە یاسای ڕێککاری فەرمانبەرانی دەوڵەتدا هاتوون و هەموارکردنەوەکانیشیان، بڕیارەکانیشی بواری تانەلێدانیان هەیە لە دادگای تەمیز لە هەرێم لەمیانی (٣٠) سی ڕۆژدا لە ڕێکەوتی ئاگادارکردنەوەی لە بڕیارەکە و بڕیاری دادگا کۆتایی دەبێت.

٢- لیژنەی پیشەیی، کە تایبەتمەندە بە کاندیدکردنی ئەندامان و پیادەکاران بۆ کارکردن لە کۆمپانیا و ئۆفیسە ناوخۆیی و بیانییەکان بەپێی ئەو ڕێکارانەی کە ئەنجومەنی سەندیکا بڕیاریان لەسەر دەدات، هەروەها ئامادەکردنی لیستی ناوی ئەو کەسانەی دەگیرێنەوە بەپێی ئەو پێشینەییەی کە ئەنجومەنی سەندیکا دیاریی دەکات یان هەر ڕێنماییەك کە لەلایەن سەندیکاوە دەردەچێت.

٣- لیژنەی چالاکی ڕۆشنبیری و کۆمەڵایەتی، کە هەڵدەستێت بە ڕێکخستنی وانەکان و سیمینارەکان و پێشانگاکان و ئاهەنگەکان و گەشتەکان و فێستیڤاڵە وەرزشی و کۆمەڵایەتییەکان.

٤- لێژنەی پلەبەرزکردنەوەکان، لیژنەکە ڕادەسپێردرێت بە سەرپەرشتیکردنی کارەکانی پلە بەرزکردنەوەکانی پیادەکاران لە پلەی (ب بۆ أ) و لە پلەی (أ) بۆ ئەندامێکی وەرگیراو لە سەندیکا، بەرپرسیاریش دەبێت لە جێبەجێکردنی ئەو مەرج و ڕێنماییانەی کە ئەنجومەنی سەندیکا بڕیاریان لەسەر دەدات بۆ ئەنجامدانی ئەم پلەبەرزکردنەوانە و کارەکانی ئەم لیژنەیە ئەمانەی خوارەوە دەبن

أ. سەیرکردنی داواکارییەکانی پیادەکاران کە پێشکەشکراون بۆ پلە بەرزکردنەوە و دڵنیابوونەوە بەدیهاتنی هەموو ئەو مەرج و شایستەبوونە پراکتیکی و پیشەییانەی کە بڕیاریان لێدراوە بۆ کەسی پیادەکار.

ب. سەرپەرشتیکردنی ڕێکخستنی خولەکان و ئەنجامدانی تاقیکردنەوە تایبەتەکان بە پلە بەرزکردنەوەی پیادەکاران و دانانی بەرنامە و مەرجەکان.
ج. دیاریکردنی وادەکانی ئەنجامدانی خول و تاقیکردنەوەکان و ڕاگەیاندنیان بەپێی ڕێنماییەکان.
د. ڕێگریکردن لە پیادەکردنی پیشە بۆ ماوەیەك کە زیاتر نەبێت لە یەك ساڵ لە ڕێکەوتی ئاگادارکردنەوەی ئەندام لە بڕیاری کۆتایی. سەبارەت بە فەرمانبەر لە فەرمانگە فەرمی و نیمچە فەرمییەکان، قەدەغەکردنەکە سنووردارە بە کارکردن لە دەرەوەی کاتەکانی دەوامی فەرمی و ئاگادارکردنەوەی فەرمانگەکەی لە بڕیارەکە.

شێوازی کارکردنی لیژنەکان بەم شێوەیەیە:

١- دانیشتنەکانی لیژنەکان بە شێوەی نهێنی دەبن.
٢- بڕیارەکانی لیژنەکان بواری تانەلێدانیان هەیە لەبەردەم دادگای پێداچوونەوە لە هەرێم پەیوەست بە بڕیارەکانی لیژنەی ڕێککاری و سکاڵاکان لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژدا لە ڕێکەوتی ئاگادارکردنەوەوە، بڕیاری دادگاش بنبڕو کۆتاییە لەم بارەیەوە.
٣- بۆ مەبەستی ئەنجامدانی کاری لێکۆڵینەوە یان داواکردنی ڕوونکردەوە، لیژنەکان مافی ئەوەیان هەیە پێداچوونەوە بکەن یان هەر پەیوەندییەکی ڕاستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆ ئەنجام بدەن لەگەڵ ئەو کەسانە یان لایەنانەدا کە بە پێویستیان دەزانن.
٤- خستنەڕووی بڕیارەکانی لیژنەکە بۆ ئەنجومەن بۆ پەسەندکردنیان.
٥- پێکهێنانی لیژنەکانی تر بەپێی پێویستیەکانی بار و دۆخی کار.

ماددەی (١٧): سەرچاوە داراییەکانی سەندیکا:

١- ئابوونەو ئەندامییەتی ساڵانە.
٢- کرێی مۆڵەتەکانی ئۆفیسە پسپۆریەکان و نوێکردنەوەی ساڵانەیان.
٣- کرێی پەسەندکردنی بودجەکان.
٤- ئەو یارمەتییانەی کە لەلایەن لایەنە فەرمی و نیمچە فەرمی و تایبەتەکانەوە پێشکەش دەکرێن.
٥- ئەو بەخشینانەی کە ئەندامان و غەیرە ئەندامان دەیدەن بە سەندیکا.
٦- بەشداریکردن و داهاتی ئەو ئاهەنگانەی کە سەندیکا ئەنجامیان دەدات و قازانجەکانی بڵاوکراوەکان.
٧- کرێی خانووبەرەکانی سەندیکا.
٨- ئەنجومەن مافی گۆڕینی کرێ و ئابوونەکان و نوێکردنەوەی هەیە بەپێی بارودۆخی ئابووری.

ماددەی (١٨): تۆمارەکان:

أ. تۆماری ڕۆژانەی گشتی.
ب. تۆماری بودجەی گشتی.
ج. تۆماری موڵك و ماڵ، کە هەموو موڵك و ماڵی سەندیکاکە تێیدا تۆمار دەکرێت.
د. تۆمارێك کە تێیدا هەموو زانیاریەکان لەسەر هەموو ئەندامان و پیادەکاران تۆمار دەکرێن.
ه. تۆماری کۆبوونەوەکانی ئەنجومەن.
و. هەر تۆمارێکی تر کە سەندیکا هەڵیاندەگرێت، بەپێی پێویست.

ماددەی (١٩): پەیرەوی ناوخۆی سەندیکا لە ڕۆژی پەسەندی کۆنگرە جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژی نامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

ڕەشید تاهیر حسن
نەقیبی سەندیکای ژمێریاران و وردبینان

سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان - عێراق
ژمارە: ١٤٩٨ لە ٢٠٢٣/١١/١٦

بەیان
ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٣

پاڵپشت بە حوکمی ماددەی (هەشتەم) لە یاسای بڵاوکردنەوە لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) دا ژمارە (٤)ی ساڵی ١٩٩٩ ، بڕیارماند بە دەرکردنی ئەم بەیانە :

١- ڕاستکردنەوەی وشەی **(المیدالیة)** بۆ **(الأنواط)** لە ناونیشانی دەقی عەربی یاسای نیشان و میدالیا لە هەرێمی کوردستان ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٢١، و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە :

(قانون الأوسمه والأنواط فی اقلیم کوردستان – العراق)

٢- جێگرتنەوەی وشەی **(النواط)** بۆ وشەی **(المیدالیة)**لە هەر شوێنێکی یاساکەدا هاتبێت ، بەڕەچاوکردنی تاک و کۆی وشەکە بەپێی دەستەواژەی وشەی بەکار هاتوو .

٣- ئەم بەیانە لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە .

فوزی فرانسو حریری
سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان

سەرۆکی ئەنجومەنی دادوەری
ئەنجومەنی دادوەری
ژمارە: ٨٠٨ لە ٢٠٢٣/١٢/٤

بڕیاری ساڵی ٢٠٢٣

ئاماژە بە بەیانی ژمارە (٨)ی ساڵی (٢٠٢٣)ی وەزارەتی ناوخۆ وە فەرمانی کارگێری ژمارە (٥٩٠٢) کە لە ٢٠٢٣/٥/٣١) لە پارێزگای هەولێر دەرچووە تایبەتە بە گۆڕینی ناوی قەزای (دەشتی هەولێر) بۆ قەزای (بنەسڵاوە) لەسەر ئەم بنەمایە وە لەسەر داوای سەرۆکایەتی دادگای تێهەڵچوونەوەی ناوچە هەولێر بە نووسراویان ژمارە (٧٤٠٨) لە ٢٠٢٣/٩/٢٤ بە کۆی دەنگ بڕیاردرا بە:-

- گۆڕینی ناوی (دادگای بەرایی دەشتی هەولێر) بۆ (دادگای بەرایی بنەسڵاوە).
- ئەم بڕیارە لە رۆژی دەرچونیەوە جێبەجێ دەکرێت و لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

دادوەر
عبدالجبار عزیز حسن
سەرۆکی ئەنجومەنی دادوەری

وەزارەتی داد

بەیان ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠٢٣

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بڕیارماندا بە راگرتنی ئیش وکارەکانی هۆبەی **(ژمێریاری و ووردبینی)** بەمەبەستی ئەنجامدانی جەردی ساڵانەی ئیش وکارەکانی ژمێریاری و وردبینی لەم فەرمانگانەی خوارەوە:

یەکەم: فەرمانگەکانی دادنووسی لە رێکەوتی (١٩ -٢٠ -٢١ /١٢ /٢٠٢٣)

دووەم : بەرێوەبەرایەتیەکانی جێبەجێ کردن لە رێکەوتی (١٨ -١٩ -٢٠- ٢١ /١٢ /٢٠٢٣)

سێیەم: بەرێوەبەرایەتیەکانی چاودێری ناکامەکان لە رێکەوتی (٢٠ -٢١ /١٢ /٢٠٢٣)

- ئەم بەیانە لە رۆژی دەرچوونی جێبەجێ دەکرێت و لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

فەرسەت احمد عبدالله

وەزیری داد

بەیان ژمارە (١٩)ی ساڵی ٢٠٢٣

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بڕیارماندا بە:

- راگرتنی ئیش وکارەکانی بەرێوەبەرایەتیەکان و تێبینەرایەتیەکانی خانووبەرە، لە رێکەوتی(٢٠٢٤/١/٢) تاکو (٢٠٢٤/١/٨) بەمەبەستی ئەنجامدانی جەردی ساڵانە، و رێکەوتی (٢٠٢٤/١/٩) یەکەم رۆژی دەوامکردن دەبێت بۆ ساڵی دارایی ٢٠٢٤ .
- ئەم بەیانە لە رۆژی دەرچوونی جێبەجێ دەکرێت و لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

فەرسەت احمد عبدالله

وەزیری داد

وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە: ٣١٢٢٣ لە ٢٠٢٣/١١/١

بەیانی ژمارە (١٩)ی ساڵی ٢٠٢٣

فراوانکردنی حەرەمی گوندی (کانی پانکە)

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٠٩ و ئاماژە بە رێنماییان ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٥ی هەمووارکراو ، و نووسراوی پارێزگای سلێمانی ژمارە (٩٩٩١) لە ٢٠٢٣/١٠/٨ و بڕیاری ئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی ژمارە (١٤)ساڵی ٢٠٢٣ بریارماندا بە :

- فراوانکردنی حەرەمی گوندی **(کانی پانکە)** سەر بەقەزای سەید سادق لە پارێزگای سلێمانی لە سەر بەشێک لە پارچە زەوی ژمارە (١/٢١) و بەشێک لە پارچە زەوی (١/٩) لە کەرتی (٣١) باڵانتران بەرووبەری (-٨،١٩،) هە شت دۆنم و نۆزدە ئۆلک وەک لە نەخشە ی هاوپێچی نووسراوی پارێزگای سلێمانی هاتووە بەپێی یاسا کاری کوژانەوە و دەست هە لگرتن بکرێت .
- ئەم بەیانە لە رۆژی بڵاوبوونەوەی لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) کاری پێ دەکرێت .

رێبەر ئەحمەد

وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی ناوخۆ
ژمارە: ٣١٩٤٢ لە ٢٠٢٣/١١/٨

بەیانی ژمارە (٢٠)ی ساڵی ٢٠٢٣
تایبەت بە گۆڕینی ناوی ناحیەی (تانجەرۆ)

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠٩ی هەموارکراو ماددەی بیست و شەشەم بڕگەی سێیەم و یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە(٦)ی ساڵی ٢٠٠٩ و ئاماژە بە نووسراوی پارێزگای سلێمانی ژمارە (١٠٠٨٥) لە ٢٠٢٣/١٠/٩ و بڕیاری ئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠٢٣ بڕیارماندا بە :-

- گۆڕینی ناوی بەرێوەبەرایەتی (**ناحیەی تانجەرۆ**) بۆ ناوی بەڕێوەبەرایەتی (**ناحیەی عەربەت**) .
- ئەم بەیانە لە رۆژی بڵاوبوونەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) کاری پێ دەکرێت .

رێبەر ئەحمەد
وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی ناوخۆ
ژمارە: ٣٤٣٥٨ لە ٢٠٢٣/١٢/٣

بەیانی ژمارە (٢١)ی ساڵی ٢٠٢٣
تایبەت بە هێنانەکایەی گوندی(خەرابەی نوێ)

بەپێی ئەو دەسەڵاتە پێمان دراوە لە یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی٢٠٠٩ و ئاماژە بە رێنماییمان ژمارە (1)ی ساڵی ٢٠١٥ی هەموارکراو و نووسراوی پارێزگای سلێمانی ژمارە(١٠٤٣٤) لە ٢٠٢٣/١٠/٢٢ و بڕیاری ئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی ژمارە (١٧)ی ساڵی٢٠٢٣ بڕیارماندا بە :

-هێنانەکایەی گوندی (**خەرابەی نوێ**) سەر بە ناحیەی تانجەڕۆ لەسەر بەشێک لە پارچە زەوییەکانی ژمارە(٢٦٢,٢٤٧,٢٤٥) لە کەرتی (٣٤/خرابە)بە ڕووبەری(-/٧/٢٠) بیست دۆنم و حەفت ئۆلک وەک لە نەخشەی هاوپێچی نووسراوی پارێزگای سلێمانی دا هاتووە بەپێی یاسا کاری کوژانەوە و دەست هەڵگرتن بکرێت .

-ئەم بەیانە لە رۆژی بڵاوبوونەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) کاری پێ دەکرێت .

رێبەر ئەحمەد
وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: ٨١٦٥ لە ٢٠٢٣/١٠/٢٩

بەیانی ژمارە (١٩)ی ساڵی ٢٠٢٣

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی کە پێمان دراوە لە ماددەی (٧)ی بڕگە (٢) لە یاسای وەزارەتی وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢) ساڵی ٢٠٠٧ بریارماندا بە :

١-هێنانە کایەی (استحداث)کردنی (سەنتەری ئۆتیزمی کفری) سەر بە (بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاودێری و گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی گەرمیان) بەمەبەستی زیاتر گرنگیدان بەتواناکانی کەسانی ئۆتیزم لە وسنورە

٢-ئەم بەیانە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) کاری لە سەر دەکرێت .

وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: ٩١٢٣ لە ٢٠٢٣/١١/٢٩

بەیانی ژمارە (٢٠)ی ساڵی ٢٠٢٣

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی کە پێمان دراوە لە ماددەی (٧)ی بڕگە (٢) لە یاسای وەزارەتی وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢) ساڵی ٢٠٠٧ بریارماندا بە :

١-هێنانە کایەی هۆبەی ماڵی منداڵانی کچان (٥ بۆ ١٢) ساڵ سەر بە (بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاودێری و گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی سلێمانی) بەڕێوەبەرایەتی چاودێری کۆمەڵایەتی سلێمانی بەمەبەستی زیاتر خزمەتکردن و بەرژەوەندی منداڵ وە ڕێکخستنەوەی ماڵەکان و پۆلینکردنیان .

٢-ئەم بەیانە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) کاری لە سەر دەکرێت .

وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: لە ٩٣٠١ لە ٢٠٢٣/١٢/٤

بەیانی ژمارە (٢١)ی ساڵی ٢٠٢٣

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی کە پێمان دراوە لە ماددەی (٧) ی بڕگە(٢) لە یاسای وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢)ساڵی ٢٠٠٧، و ئاماژە بەنووسراوی ئیدارە ی زاخۆ ژمارە (٣٢٠) لە ٢٠٢٣/١١/٨بڕیارماندابە

١- هێنانەکایەی (استحداث) بەڕێوەبەرایەتی دەستە بەری کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران / زاخۆ سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروده ستەبەری کۆمەڵایەتی بە مەبەستی زیاتر خزمەتکردنی توێژی کرێکاران لەو سنوورەیە .

٢- ئەم بەیانە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) کاری لە سەر دەکرێت.

کوێستان محمد عبدالله

وەزیری کارو کاروباری کۆمەڵایەتی

وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو

ژمارە: ٨٦٠٩ لە ٢٠٢٣/١١/١٤

بەیانی ژمارە (١٤)ی ساڵی ٢٠٢٣

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی ئەحکامی ماددەی (٥) لە یاسای وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠١٠ و لەپێناو بەرژەوەندی گشتی بڕیارماندابە:-

١- لێکترازاندنی هۆبەی ئاودێری (ڕانیە ،سەروچاوە ،سەنگەسەر) لەبەرێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵی سلێمانی

٢-لکاندنی هۆبەی ئاودێری (ڕانیە، سەروچاوە ،سەنگەسەر) بە بەرێوەبەرایەتی سەرچاوەکانی ئاوی ڕاپەرین

٣-ئەم بەیانە لە ڕۆژی دەرچونی جێبەجێدەکرێت وە لەرۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

بەیانی ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٢٣

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی ئەحکامی ماددەی (٥) لە یاسای وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو ژمارە (٦) ی ساڵی ٢٠١٠ و لەپێناو بەرژەوەندی گشتی بڕیارماندابە:-

١-کردنەوەی (استحداث) هۆبەی کشتوکاڵی خانکێ لە بەرێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵی دهۆک.

٢-ئەم بەیانە لە ڕۆژی دەرچونی جێبەجێدەکرێت وە لەرۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو

ژمارە: ٨٧٨٠ لە ٢٠٢٣/١١/٢١

بەیانی ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠٢٣

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە و لەپێناو بەرژەوەندی گشتی بڕیارماندابە:-

١- درێژکردنەوەی بڕیاری (٦١١)ی ساڵی ١٩٧٧ تایبەت بە بڕیارەکانی تەسویە و ڕاستکردنەوەی ناوی جوتیار

٢- ئەم بەیانە لە ڕۆژی دەرچونی جێبەجێدەکرێت وە لەرۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە تاوەکو ساڵێک.

بێگەرد تاڵەبانی

وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو

وەزارەتی شارەوانی و گەشتوگوزار

ژمارە: ١٤٠٦٦ لە ٢٠٢٣/١٠/٣٠

بەیانی ساڵی ٢٠٢٣

١- پاڵپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران / سەرۆکایەتی دیوان بە ژمارە (١٢٨١١ لە ٢٠٢٣/١٠/١١) بڕیاردا بە بەرزکردنەوەی پلەی شارەوانی سۆران لە پلەی (یەک) بۆ پلەی (نایاب) .

٢- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) .

ساسان عەونی

وەزیری شارەوانی و گەشتوگوزار

وەزارەتی تەندروستی

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێماندراوە لە ماددەی (٦) بڕگەی (٢) لە یاسای وەزارەتی تەندروستی ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٠٧ ، بڕیارماندابە:

بەیانی ژمارە (٤٨)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی (یەکەی نەخۆشیە دەگمەنەکان) سەربە هۆبەی نەخۆشخانەی هێڤی فێرکاری منداڵان سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی دهۆک.
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/٨.

بەیانی ژمارە (٤٩)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی (ئەم هۆبانەی لە خوارەوە ئاماژە پێکراوە) لە نەخۆشخانەی ئازادی فێرکاری ، سەر بەڕێوەبەرایەتی گشتی دهۆک .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/٨.

١-هۆبەی چاودێری مام ناوەند high dependency unit (HDU)

٢-هۆبەی نهۆمی یەک فریاکەوتن ٣- هۆبەی دووی فریاکەوتن

بەیانی ژمارە (٥٠)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی بنکەی تەندروستی (ئاسایشی هە ولێر) سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی هەولێر .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/١١.

بەیانی ژمارە (٥١)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی (مەڵبەندی تەندروستی دەباشان) سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سلێمانی.
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/١٥.

بەیانی ژمارە (٥٢)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی هۆبەی (تیشک) لە نەخۆشخانەی خەلیفانی گشتی سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سۆران .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/١٥.

بەیانی ژمارە (٥٣)ی ساڵی ٢٠٢٣

-کردنەوەی هۆبەی(تیشک)لەنەخۆشخانەی رواندزی گشتی سەربەبەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سۆران
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/١٥.

بەیانی ژمارە (٥٤)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی نەخۆشخانەی (دهۆک بۆ چارەسە ری نە خۆشیەکانی شێربەنجە) سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی دهۆک .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/١٥.

د. سامان حسین بەرزنجی
وەزیری تەندروستی

وەزارەتی تەندروستی

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێماندراوە لە ماددەی (٦) برگەی (٢) لە یاسای وەزارەتی تەندروستی ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٠٧ ، بڕیارماندابە:

بەیانی ژمارە (٥٥)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی هۆبەی (دڵنیایی جۆری و کۆنترۆڵ و هەوکردن) لە بەرێوەبەرایەتیەکانی تەندروستی (شەقڵاوە- دەشتی هەولێر -مخمور – خەبات).
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/٢٣.

بەیانی ژمارە (٥٦)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی (نەخۆشخانەی منداڵان) لە ناحیەی شۆرش سەر بە بەرێوەبەرایەتی تەندروستی چەمچەماڵ سەربە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سلێمانی .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/٢٣.

بەیانی ژمارە (٥٧)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی هۆبەی (چارەسەری ئاڵوودەبوان) لە بەرێوەبەرایەتی گشتیە تەندروستیەکانی سەر بە وەزارەت (هەولێر- سلێمانی -دهۆک – هەڵەبجە -گەرمیان – ڕاپەرین – کۆیە -سۆران – زاخۆ)
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/٢٣.

بەیانی ژمارە (٥٨)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی هۆبەی (هیمۆفیلیا) لە نەخۆشخانەی نانەکەلی بۆ نەخۆسیەکانی خوێن و شێرپەنجە سەر بە بەرێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی هەولێر .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١٠/٢٤.

بەیانی ژمارە (٥٩)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی بەشی (تەندروستی نێودەولەتی) سەر بە نووسینگە ی جەنابی وەزیری تەندروستی.
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١١/١٥.

بەیانی ژمارە (٦٠)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی هۆبەی چاودێری دژە زیندەییەکان (AMR) لە بەرێوەبەرایەتی خزمەتگوزاری چارەسەری سەر بە بەرێوەبەرایەتی گشتی کاروباری تەندروستی لە دیوانی وەزارەتی تەندروستی.
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١١/١٥.

بەیانی ژمارە (٦١)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی یەکەی چاودێری دژ زیندە ییەکان (AMR) لە بەرێوەبەرایەتی گشتیە تەندروستیەکانی (هەولێر -سلێمانی - دهۆک - هە لەبجە - گەرمیان - ڕاپەرین - کۆیە - سۆران - زاخۆ) .

بەیانی ژمارە (٦٢)ی ساڵی ٢٠٢٣

- کردنەوەی بنکەی (مەلا قەرە) لە بەرێوەبەرایەتی تەندروستی مخمور سەر بە بەرێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی هەولێر. ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ٢٠٢٣/١١/٢٨.

د. سامان حسین بەرزنجی

وەزیری تەندروستی

نقابة المحاسبين والمدققين

رقم:١٦٠٥٧ في ٢٠٢٣/١٢/٥

استنادا الى احكام قانون نقابة المحاسبين و المدققين لإقليم كوردستان – العراق رقم (١٨) لسنة ٢٠٠٠، ومصادقة المؤتمر الثاني لنقابة المحاسبين و المدققين بتاريخ (٢٧-٢٠٢٣/٧/٢٦) .

النظام الداخلي

لنقابة المحاسبين و المدققين لإقليم كوردستان – العراق (المعدل)

المادة (١): يقصد بالمصطلحات والعبارات الآتية المعاني المبينة ازائها :-

١- **الإقليم:** إقليم كوردستان العراق .

٢- **النقابة:** نقابة المحاسبين و المدققين.

٣- **المجلس:** مجلس النقابة .

٤- **النقيب:** نقيب المحاسبين و المدققين .

٥- **الهيئة العامة :** جميع الاعضاء الذين تمثلهم النقابة بموجب النظام .

٦- **السجل:** السجل الخاص لتسجيل أسماء المنتسبين (الأعضاء) و عناوينهم.

٧- **المهنة:** كل عمل يدخل في عموم مهنة المحاسبة و التدقيق، بما ذلك تدريس العلوم المحاسبية و التدقيقية، وإدارة الشؤون المالية، ومسك السجلات المحاسبية وتدقيقها، ووضع الأنظمة والبرامج المحاسبية.

٨- **المجاز بالعمل:** كل من سمح له بالعمل كمحاسب من الأعضاء أو الممارسين وفق شروط يضعها المجلس.

٩- **مكتب تنظيم الحسابات:** هو المكتب الذي يؤسسه احد أعضاء النقابة أو أكثر ممن تتوفر فيهم شروط فتح المكتب بموجب التعليمات التي تصدرها النقابة .

١٠- **المكاتب الاستشارية:** هو المكتب الذي يؤسسه احد أعضاء النقابة وبشروط خاصة وبموجب تعليمات تصدرها النقابة.

المادة (٢):

١- للنقابة شخصية معنوية ولها حق تملك الأموال المنقولة وغير المنقولة والتصرف بهما.

٢- يكون مقر النقابة في أربيل، عاصمة الإقليم، ولها ان تفتح فروعا في المحافظات والممثليات في الوحدات الإدارية المستقلة".

المادة (٣): أهداف النقابة

تسعى النقابة بشكل أساس الى الارتقاء بالمهنة و المحافظة عليها و رفع المستوى المهني و الثقافي و الاقتصادي لاعضائها و العمل علي تقوية روح الزمالة والتعاون بين الاعضاء والدفاع عن حقوقهم ورعاية مصالحهم و تقديم الخدمات الاقتصادية و الاجتماعية لهم، وفي سبيل ذلك فإنها تسعى الى تحقيق ما يأتي:

١- المساهمة في النهضة الاقتصادية للاقليم و التخطيط لها بالتعاون مع الجهات المختصة (المؤسسات و الدوائر) للارتقاء بالمؤسسات الإدارية و تطويرها و تنظيم الطاقات و الخبرات المالية لخدمة الاقليم .

٢- تنظيم قواعد و أساليب مزاولة المهنة و مراقبتها حسب قواعد السلوك المهني التي تصدرها النقابة .

٣- فتح دورات لمنتسبي القطاع الخاص والعاملين في دوائر الدولة و تقديم الخدمات و الخبرات المالية والمحاسبية لهم و توفير فرص عمل للمجازين لرفع الكفاءة و لتحسين وضعهم الاقتصادي .

٤- التعاون مع النقابات و الجمعيات و الهيئات المهنية الاخرى داخل الأقليم و خارجه في سبيل تحقيق الغايات المشتركة في تبادل الخبرات و رفع المستوى المهني .

٥- اجازة انشاء جمعيات علمية ومهنية واندية اجتماعية ترتبط بالنقابة تعمل على تنشيط العلوم و المواضيع التي تدخل ضمن اطار المهنة و ذلك بناء على اقتراح من المجلس.

٦- الدفاع عن حقوق المنتسبين المادية والمعنوية والسعي لتيسير سبل العمل المناسب لهم.

المادة (٤): شروط الانتساب

١- الشروط العامة للانتساب الى النقابة :-

أ- ان يكون من مواطني الاقليم أو مقيما فيه .

ب- ان يكون عراقي الجنسية .

ج- ان يكون كامل الاهلية ومتمتعا بالحقوق المدنية وغير محكوم عليه بجناية غير سياسية أو جنحة مخلة بالشرف.

د- المشارك: من تتوفر فيه شروط الانتساب للنقابة من غير العراقيين، ويسمح له بمزاولة المهنة حسب فئته ووفقا لهذا النظام، ويتمتع بكافة الحقوق عدا حق الترشيح و حق التصويت، ويتم قبول عضويته في النقابة بموافقة المجلس .

٢- يصنف الأعضاء و الممارسين الى مجموعتين كما يلي :

المجموعة الاولى : الاعضاء و يصنفون الى فئتين وكمايلي:

أ- العضو الاصلي: وهو الشخص الحاصل على شهادة بكالوريوس في المحاسبة من احدى الجامعات العراقية أو مايعادلها بما لا يتعارض مع أنظمة وتعليمات وقرارات وزارة التعليم العالي والبحث العلمي في الإقليم.

ب- العضو المكتسب: كل من اكتسب حق العضوية في النقابة وفق شروط الممارسين من فئتى أ و ب.

المجموعة الثانية : (الممارسون) ويصنفون كمايلي :

اولا: الممارسون من فئة (أ) وهم :

١- حاملي شهادة البكالوريوس في العلوم التجارية والمالية والمصرفية وادارة الاعمال.

٢- حاملي شهادة الدبلوم في المحاسبة (المعاهد التقنية) على ان لاتقل مدة الدراسة فيها عن سنتان بعد الشهادة الاعدادية .

ثانيا: الممارسون من فئة (ب) وهم :

١- خريجي اعدادية التجارة (محاسبة وتجاري عام) .

٢- حاملى شهادة دبلوم محاسبة مصادق عليها من قبل وزارة التربية.

ثالثا: ينقل الممارسون من فئتى (أ) و (ب) حسب تعليمات يصدرها المجلس.

رابعا: تقوم فروع النقابة بأعادة تنظيم الاضابير على هذا الاساس .

خامسا: تؤلف لجنة برئاسة النقيب أو من يخوله وعضوية رؤساء الفروع أو من يخولونهم لمراجعة أضابير المنتسبين للتأكد من وضعهم في الفئة التي يستحقونها.

سادسا: يتم الاحتفاظ بكافة الاضابير الاساسية للمنتسبين في مقر النقابة في اربيل .

المادة (٥): إجراءات الانتساب

أ- يكون الانتساب الى النقابة بطلب تحريري يقدم الى النقيب أو رئيس الفرع في المحافظة مرفقا بالوثائق المطلوبة .

ب- يعرض طلب الانتساب على المجلس للبت فيه خلال (٣٠) يوما من تأريخ تسجيله في النقابة و للمجلس حق رفض الطلب بقرار مسبب .

ج- للمجلس رفض طلب الانتساب بقرار مسبب، ولصاحب الطلب ان يطعن فيه لدى محكمة التمييز في الإقليم خلال (٣٠) يوما من تاريخ التبليغ به، ويكون قرار المحكمة باتا.

د- في حال قبول طلب الإنتساب، يزود المنتسب بهوية الإنتساب حسب فئته ويدرج أسمه في السجل.

المادة (٦): الترقية:

أولا: الشروط العامة :

١- ترقية الممارسين من فئة (أ) الى عضو مكتسب و من فئة (ب) الى (أ) يكون بطلب تحريري يقدم الى النقيب أو رئيس الفرع في المحافظة، ومن ثم يعرض على اللجنة المشرفة على الترقيات في النقابة للنظر فيه.

٢- يدقق الطلب و الوثائق من قبل اللجنة المشرفة على الترقيات و تقدم التوصيات الى المجلس للبت فيه و اتخاذ القرار المناسب .

٣- يتم تشكيل لجنة الترقيات في النقابة، ويحدد أوقات تقديم الطلبات لأجراء الامتحانات أو المشاركة في الدورات ومواعيد اجراءهما بتعليمات تصدر عن المجلس.

ثانيا: الشروط العلمية و المهنية :-

١- من فئة أ الى عضو مكتسب :

أ- ممارسة المهنة لمدة لاتقل عن عشرة سنوات بعد التخرج وبشهادة مؤيدة لذلك .

ب- الاشترك في الدورة الخاصة بالترقية وإجتياز الامتحان الذي تجريه النقابة في هذا الخصوص .

٢- من الفئة ب الى أ :

أ- ممارسة المهنة لمدة لاتقل عن عشرة سنوات وبشهادة مؤيدة لذلك .

ب- الاشترك في الدورة الخاصة بالترقية وإجتياز الامتحان الذي تجريه النقابة في هذا الخصوص.

المادة (٧): يلتزم كل من العضو و المجاز بالعمل في سلوكهما بما يلي :

١- قواعد الشرف والاستقامة والنزاهة.

٢- قواعد المهنة التي تضعها النقابة.

٣- القوانين والأنظمة والتعليمات المتعلقة بالنقابة.

٤- المحافظة على اسرار المهنة حتى بعد ترك العمل.

المادة (٨): لا يجوز للعضو و المجاز بالعمل بالنقابة القيام بالاعمال الاتية:

١- أستخدام أية وسيلة أو أسلوب بقصد تحقيق ربح غير مشروع .

٢- اهمال أو عرقلة تطبيق القوانين والانظمة والتعليمات المتعلقة بالنقابة وعدم مراعاة قواعد السلوك المهني.

٣- مزاولة المهنة دون تجديد الاشتراك السنوي لسنتين متتاليتين .

٤- انتحال لقب علمي أو صفة مهنية غير صحيحة أو غير مصادق عليها وفقا للقوانين والانظمة والتعليمات النافذة .

٥- ارتكاب خطاء فني جسيم باهمال تسبب في خسارة كبيرة لذوي العلاقة.

٦- إرتكاب جريمة مخلة بالشرف .

٧- تجاوز حدود مزاولة المهنة المحددة وفقا لهذا النظام والتعليمات التي تصدرها النقابة.

المادة (٩): يحال المخالف لاحكام المادة السابعة والمادة الثامنة من هذا النظام الى لجنة الانضباط.

المادة (١٠):

١- لايجوز تعيين أي شخص من غير أعضاء النقابة في الوظائف التي تعتبر من صميم المهنة، ويسري هذا الحكم على دوائر الدولة والمؤسسات الرسمية وشبه الرسمية الأخرى والشركات المساهمة والمحدودة والمشاريع الصناعية المسجلة ومكاتب مراقبي الحسابات والمحاسبين وجميع المشمولين بنظام مسك الدفاتر لأغراض ضريبة الدخل.

٢- لايشمل الحظر المنصوص عليه في الفقرة (١) من هذه المادة اشغال الوظائف المشار اليها من الموظفين قبل صدور هذا النظام ممن لديهم خبرة سابقة بشؤون المحاسبة والتدقيق الحسابي والمالي. وتسجل أسمائهم في سجل خاص تعده النقابة لهذا الغرض.

المادة (١١):

يحق لأعضاء النقابة و الممارسين ممارسة المهنة في القطاع الخاص و كما يلي :

الاعضاء ولهم الحق بالقيام بأحد الاعمال التالية :

١- تنظيم حسابات شركة أو فرع شركة أجنبية واحدة و اعداد حساباتها و قوائمها المالية بصفته محاسبا لها

٢- تنظيم حسابات ثلاث شركات محلية واعداد حساباتها الختامية وميزانيتها العمومية بصفته محاسبا لها، وبالنسبة للعضو المكتسب يحق له تنظيم حسابات شركتين محليتين فقط .

٣- فتح مكتب الاستشارات المالية أو مكتب تنظيم الحسابات وفقا للشروط التي تحددها النقابة.

المادة (١٢):

أولا: الفروع في المحافظات

١- ينتخب أعضاء كل فرع في المحافظة لجنة فرع من رئيس وأربعة أعضاء وعضوين إحتياط، ويشترط ان يكون احد الاعضاء من العنصر النسوي، ولا تقل مدة ممارسة أعضاء لجنة الفرع للمهنة عن خمس سنوات بعد الحصول على شهادة بكالوريوس في المحاسبة.

٢- يحق للفرع التصرف بايراداته بعد استحصال موافقة المجلس.

٣- على لجان الفروع وممثلي النقابة مناقشـة القرارات والتعليمات والاقتراحات التي تصـدرها النقابة أو أية جهات اخرى تتعلق بالنقابة .
٤- للجنة الفروع حق تشكيل اللجان الضرورية التي تساعدها في انجاز مهامها واشعار المجلس بذلك .
٥- "يقوم مجلس النقابة الجديدة بتنظيم فروع وممثليات وفقا للقوانين واللوائح العامة المنصـــوص عليها في قانون (١٨) لعام ٢٠٠٠".

ثانيا: الممثليات في الوحدات الإدارية المستقلة

تتألف الممثلية من ثلاثة أعضـاء وعضـو واحد احتياط، ويشـترط ان يكون احد أعضـاء الممثلية من العنصـر النسوي،ولا تقل مدة ممارسة المهنة عن خمس سنوات بعد الحصول على شهادة بكالوريوس في المحاسبة.

المادة (٣):

"لا يجوز تسجيل أو تجديد أي شركة، أو استثمارات وطنية أو أجنبية، إلا بعد تنظيم عقد مع محاسب عضو في نقابة المحاسبين والمدققين في إقليم كردستان".

المادة (١٤): الصلاحيات و الواجبات :

١- الهيئة العامة: هي أعلى ســلطة في النقابة، وتتألف من جميع الاعضـــاء الاصـــليين للنقابة الذين أوفوا بالتزاماتهم المالية تجاه النقابة وينتخب من خلالها نقيب النقابة واعضـــاء المجلس. تعقد الهيئة العامة إجتماعاتها الاعتيادية كل ثلاث ســـنوات مرة واحدة على الأقل، ويجوز دعوة الهيئة العامة لاجتماع غير اعتيادي بقرار من المجلس أو بطلب تحريري من ثلث الأعضاء ويقدم الطلب الى المجلس.

في حالة زيادة عدد الأعضـــاء الهيئة العامة عن ٥٠٠ خمســـمائة عضـــو يجرى الانتخاب عن طريق المندوبين وتحدد نسبة التمثيل بنسبة ١٥% من الأعضاء من العنصر النسوي من قبل مجلس النقابة.

صلاحيات الهيئة العامة :

أ- انتخاب النقيب و اعضاء المجلس من الأعضاء الاصليين ، على ان يكون للنقيب خدمة ممارسة مهنة مدة لا تقل عن (١٠) سنوات ولاعضاء المجلس ممارسة المهنة لا تقل عن (٧) سنوات بعد حصولهم على شهادة البكالوريوس في المحاسبة و يكون احد أعضاء المجلس وعضو إحتياط من العنصر النسوي.
ب- سحب الثقة من اي من الاشخاص المذكورين في الفقرة اعلاه أو اقالتهم و انتخاب من يحل محلهم .
ت- تصديق الموازنة السنوية و الحسابات الختامية للنقابة .
ث- مناقشة واقرار التقرير السنوي للمجلس واية مسائل أخرى ذات صلة بالنقابة .
ج- النظر في اقتراحات المجلس حول تعديل القوانين أو الأنظمة ذات الصـــلة بعمل النقابة، وكذلك قواعد السلوك المهني.
ح- اقرار حل النقابة و تصفية ممتلكاتها .
خ- تخضع حسابات النقابة لرقابة وتدقيق ديوان الرقابة المالية لأقليم.

٢- مجلس النقابة :يتولى مجلس النقابة ادارة شؤون النقابة و يتألف من (٩) تسعة أعضاء اصليين و اثنين احتياط بضمنهم النقيب يتم انتخابهم في المؤتمر الذي يعقده الهيئة العامة و بالاقتراع السري مرة كل (٣) ثلاث سنوات و ينتخب المجلس بالاقتراع السري من بين الاعضاء نائبا للنقيب و سكرتيرا و مشرفا ماليا و

يعقد المجلس جلســـاته الاعتيادية مرة واحدة في الشـــهر و للمجلس اجراء الاجتماع بشـــكل دوري في محافظات الاقليم ، كما يجوز له عقد جلسـات اسـتثنائية بدعوة من النقيب أو بطلب ثلث اعضـاء المجلس ويتم النصـاب في المجلس بحضـور أكثرية الاعضـاء و تصـدر القرارات بأغلبية اصـوات الحاضـرين وعند تسـاوي الاصـوات يرجح الجانب الذي فيه النقيب ولا يجوز للمجلس العدول عن قراراته الا بأغلبية لاتقل عن الاغلبية التي تصدر القرار.

صلاحيات و واجبات مجلس النقابة :

١- العمل على تحقيق أهداف و أغراض النقابة .

٢- تقديم المقترحات بشأن تعديل قانون النقابة و نظامها الداخلي .

٣- تنفيذ قرارات الهيئة العامة .

٤- اعداد الموازنة السنوية و الحسابات الختامية و التقرير السنوي لنشاط النقابة .

٥- اصدار تعليمات تنظيم اعمال الاعضاء و المكاتب(ومكتب تنظيم حسابات،ةومكاتب الاستشارات المالية)

٦- البت في طلبات الانتساب و اقرار قبول الاعضاء و الممارسين.

٧- اختيار من يمثل النقابة في اللجان الرسمية و غيرها .

٨- احالة القضايا و الشكاوى التي ترد اليها الى اللجان المختصة .

٩- اقرار تملك الاموال و العقارات، وقبول الهبات والمنح، وتقديم المساعدات المالية حسب الامكانية .

١٠- الوسـاطة بين الاعضـاء و اصـحاب العمل من جهة، والاعضـاء فيما بينهم من جهة اخرى لفض النزاعات المهنية التي قد تقع .

١١- البت في طلب استقالة النقيب أو أي عضو في المجلس او اللجان في النقابة .

١٢- ادارة اموال النقابة و تحصـيل بدلات التبرعات و الاعانات و صـرف النفقات الضـرورية لادارة شـؤون النقابة وله الطلب من الفروع بتحويل ١٥% من ايراداتها الى مركز النقابة (مجلس النقابة) في حالة ضرورة ذلك .

١٣- الموافقة على تأسيس فروع للنقابة في المحافظات وممثليات الوحدات الإدارية المستقلة .

١٤- منح اجازة فتح مكاتب تنظيم الحسابات ومكاتب الاستشارات المالية.

١٥- منح الاعضاء و الممارسون صلاحية العمل في الشركات و المكاتب الاهلية وفق شروط و ضوابط النقابة

١٦- المصـادقة على ترقية الممارسـين من فئة الى اخرى وترقية الممارسـين الى اعضـاء مكتسـبين بموجب ضوابط النقابة .

١٧- الاعداد للانتخابات و وضع الشروط القانونية و المهنية لذلك .

١٨- تعيين العاملين في النقابة وتحديد اجورهم .

١٩- شطب أسم العضو الممارس من سجل النقابة في حالة صدور الحكم النهائي ضده من محكمة مختصة عن جريمة مخلة بالشـرف أو جريمة مهنية، ولا يجوز اعادة تسـجيله الا بعد انتهاء مدة العقوبة، ويحرم من كافة الحقوق المهنية الممنوحة له .

المادة (١٥):

١- يجب ان يكون النقيب متفرغا للعمل النقابي.

٢- يجب على ثلث أعضاء المجلس متفرغين للعمل النقابي.

صلاحيات النقيب:

١- تراس اجتماعات الهيئة العامة وجلسات المجلس.

٢- تمثيل النقابة امام الجهات القضائية والادارية والهيئات الرسمية بصفته المعنوية.

٣- المصادقة على المعاملات والوثائق الخاصة بالنقابة

٤- ممارسة كافة الصلاحات المالية والادارية الاخرى التي يخوله اياه المجلس

٥- تخويل بعض صلاحياته تحريرا الى النائب او سكرتير النقابة بموافقة المجلس

صلاحيات رئيس الفرع :

١- تنفيذ قرارات الهيئة العامة للنقابة و مجلسها و لجانها .

٢- اختيار من يمثل الفرع في اللجان الرسمية و غيرها في المحافظة .

٣- تقديم المقترحات و التوصيات الخاصة بأمور الفرع الى المجلس لاتخاذ القرارات بشأنها .

٤- اعداد الموازنة السنوية والحسابات الختامية للفرع ورفعها الى المجلس للمصادقة عليهما .

٥- صرف النفقات الضرورية لادارة شؤون الفرع ضمن الموازنة المخصصة له من قبل المجلس، والتصرف بإيرادات الفرع لما فيه مصلحة الفرع وذلك بعد استحصال موافقة المجلس.

٦- تشكيل اللجان الفرعية لتحقيق اغراض النقابة .

٧- ممارسة أي صلاحيات أخرى يخوله اياه المجلس لتمشية اعمال الفرع .

٨- يتم تحديد صلاحيات ممثلية إدارة المستقلة من قبل مجلس النقابة.

المادة (١٦): اللجان

أولا : تشكيل اللجان / يؤلف المجلس لجانا لتحقيق أهداف النقابة و لتمشية أعمالها و تقديم خدماتها الى الاعضاء و الممارسين و الغير على ان لايقل عدد الاعضاء لكل لجنة عن ثلاثة و على ان يكون رئيس كل لجنة عضو في مجلس النقابة .

١- لجنة الانضباط و الشكاوي - تختص هذه اللجنة بالنظر في جميع المخالفات المنصوص عليها في قانون النقابة وهذا النظام والتعليمات الصادرة عن المجلس، وتقوم بالتحقيق في القضايا والشكاوي، وتتبع لجنة الانضباط القواعد الواردة في قانون انضباط موظفي الدولة وتعديلاته، وقراراته تكون قابلة للطعن لدى محكمة التمييز في الاقليم خلال مدة ثلاثين يوما من تأريخ التبليغ بالقرار ويكون قرار المحكمة باتا .

٢- اللجنة المهنية و تختص بترشيح الاعضاء و الممارسين للعمل في الشركات و المكاتب المحلية و الاجنبية حسب الضوابط التي يقررها مجلس النقابة و اعداد قوائم بأسماء المشمولين حسب الاسبقية التي يقررها مجلس النقابة أو أية تعليمات تصدرها النقابة .

٣- لجنة النشاط الثقافي و الاجتماعي و تقوم بتنظيم المحاضرات و الندوات و المعارض و الحفلات و السفرات و المهرجانات الرياضية و الاجتماعية.

٤- لجنة الترقيات و تكلف اللجنة بالاشراف على أعمال ترقيات الممارسين من فئة (ب الى أ) ومن فئة(أ) الى عضو مكتسب في النقابة و تكون مسؤولة عن تطبيق الشروط و التعليمات التي يقررها مجلس النقابة

لاجراء هذه الترقيات وتكون مهام هذه اللجنة ما يلي :

أ- النظر في طلبات الممارسين المقدمة لاجراء الترقيات والتأكد من توفر كافة الشروط والمؤهلات العملية والمهنية المقررة في شخص الممارس .

ب- لاشراف على تنظيم الدورات واجراء الامتحانات الخاصة بترقية الممارسين ووضع البرنامج والشروط.

ج- تحديد مواعيد اجراء الدورات والامتحانات واعلانهما على وفق التعليمات .

د- نع ممارسة المهنة لمدة لا تزيد عن سنة واحدة من تاريخ تبليغ العضو بالقرار النهائي وبالنسبة للموظف في الدوائر الرسمية وشبه الرسمية يقتصر المنع على العمل خارج أوقات الدوام الرسمي وتبليغ دائرته بالقرار.

ويكون أسلوب عمل اللجان كما يلي :

١- تكون جلسات اللجان سرية .

٢- قرارات اللجان قابلة للطعن لدي محكمة التمييز في الاقليم فيما يتعلق بقرارات لجنة الانضباط و الشكاوي خلال (٣٠) يوما من تأريخ التبليغ و يكون قرار المحكمة باتا و قطعيا في هذا الخصوص.

٣- يحق للجان لغرض انجاز اعمالها التحقيقة أو الاستفسارية مراجعة او اجراء أي اتصال مباشر أو غير مباشر مع الاشخاص او الجهات التي تراها ضرورية.

٤- عرض قرارات اللجنة على المجلس لغرض المصادقة عليها .

٥- تشكيل لجان اخرى حسب مقتضيات ظروف العمل .

المادة (١٧): الموارد المالية للنقابة :

١- بدلات الانتساب والاشتراكات السنوية.

٢- رسوم اجازات المكاتب الاختصاصية وتجديدها السنوي.

٣- رسوم تصديق الميزانيات.

٤- المنح المقدمة من الجهات الرسمية وشبه الرسمية والأهلية.

٥- التبرعات والهبات المتاتية من الأعضاء وغيرهم.

٦- الاكتتاب، وريع الحفلات التي تقيمها النقابة، وارباح المطبوعات.

٧- أجور عقارات النقابة.

٨- للمجلس الحق في تغير الرسوم والاشتراكات والتجديد حسب الظروف الاقتصادية.

المادة (١٨): السجلات :

أ- سجل اليومية العامة .

ب- سجل الاستاذ العام .

ج- سجل الموجودات و يدون فيه جميع ممتلكات النقابة .

د- سجل يدون فيه جميع المعلومات عن كل الاعضاء والممارسيين .

ه- سجل اجتماعات المجلس.

و- أية سجلات اخرى تمسكها النقابة و حسب الحاجة .

المادة (١٩): ينفذ النظام الداخلي للنقابة في يوم تصديق المؤتمر للنقابة وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

رشيد طاهر حسن
نقيب نقابة المحاسبين والمدققين

رئاسة إقليم كردستان
رقم :١٤٩٨ في ٢٠٢٣/١١/١٦

بيـان
رقم (١) لسنة ٢٠٢٣

استناداً الى أحكام المادة (الثامنة) من قانون النشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) رقم (٤) لسنة ١٩٩٩ ، قررنا إصدار البيان الآتي :

١- تصحيح كلمة (الميدالية) إلى (الأنواط) في عنوان النص العربي لقانون الأوسمية والميدالية في إقليم كوردستان – العراق رقم (١٢) لسنة (٢٠٢١) ، ويقرأ كالاتي:
(قانون الأوسمة والأنواط في إقليم كوردستان – العراق).

٢- تحل كلمة **(النوط)** محل كلمة **(الميدالية)** أينما وردت في هذا القانون مع الإفراد والجمع حسب السياق الذي وردت فيه.

٣- ينشر هذا البيان في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

فوزي فرنسو حريرى
رئيس ديوان رئاسة إقليم كوردستان